

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 300) tilinpäätös 2022

Talouspolitiikka

Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:12

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:12

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 300) tilinpäätös 2022

Valtiovarainministeriö Helsinki 2023

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Valtiovarainministeriö

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-273-4

ISSN pdf: 1797-9714

Helsinki 2023

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 300) tilinpäätös 2022

Valtiovarainministeriön julkaisu 2023:12		Teema	Talouspolitiikka
Julkaisija	Valtiovarainministeriö		
Yhteisötekijä	Valtiovarainministeriö		
Kieli	suomi	Sivumäärä	92

Tiivistelmä

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2022 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista. Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voima-varojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.

Asiasanat tilinpäätös, talous, toimintakertomus, tilinpäätösanalyysi, talouspolitiikka

ISBN PDF 978-952-367-273-4
Asianumero VN/1144/2022

ISSN PDF 1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-273-4>

Bokslut för finansministeriets bokföringsenhet 2022 (BFE 300)

Finansministeriets publikationer 2023:12		Tema	Finanspolitiken
Utgivare	Finansministeriet		
Utarbetad av	Finansministeriet		
Språk	finska	Sidantal	92

Referat

Bokslutet för 2022 för finansministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäcks- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor. Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.

Nyckelord bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse, bokslutsanalys, finanspolitiken

ISBN PDF	978-952-367-273-4	ISSN PDF	1797-9714
Ärendenummer	VN/1144/2022		

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-273-4>

Sisältö

1 Toimintakertomus	7
1.1 Johdon katsaus.....	7
1.2 Tuloksellisuus.....	9
1.2.1 Verotus.....	10
1.2.2 Valtion työmarkkinatoiminta.....	14
1.2.3 Johtamisen ja tuottavuuden parantaminen.....	16
1.2.4 Valtionhallinnon konsernipalveluiden kehittäminen.....	17
1.2.5 Julkisen hallinnon digitalisaatiokehitys.....	19
1.2.6 Rahoitusmarkkinoiden kehittäminen.....	22
1.2.7 EU:n talousarvio ja rahoituskehys.....	27
1.2.8 Kuntapolitiikka.....	29
1.3 Vaikuttavuus.....	30
1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	30
1.3.1.1 Työllisyyden ja tuottavuuden kasvun vahvistaminen.....	30
1.3.1.2 Julkisen talouden kestävyys turvaaminen.....	32
1.3.1.3 Hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtyminen oikeudenmukaisella tavalla.....	35
1.3.1.4 Rakenteiden ja toimintatapojen luominen asiakaslähtöisille ja tuloksellisille julkisille palveluille.....	37
1.3.1.5 Kansainvälinen vaikuttaminen ja Euroopan kasvun vahvistaminen.....	41
1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	42
1.3.2.1 Hyvinvointialueiden rahoitus.....	42
1.3.2.2 Peruspalveluiden valtionosuudet.....	43
1.4 Toiminnan tehokkuus.....	44
1.4.1 Toiminnan tuottavuus.....	44
1.4.2 Toiminnan taloudellisuus.....	47
1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	51
1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	53
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta.....	53
1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	53
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	54
1.6.1 Henkilöstömäärä ja rakenne.....	54
1.6.2 Henkilöstön koulutustaso ja osaaminen.....	55
1.6.3 Henkilöstökulut.....	55
1.6.4 Työhyvinvointi.....	56
1.7 Tilinpäätösanalyysi.....	57
1.7.1 Rahoituksen rakenne.....	57

1.7.2	Talousarvion toteutuminen	57
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	63
1.7.4	Tase.....	64
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	65
1.9	Arviointien tulokset.....	66
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	66
2	Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot	67
2.1	Talousarvion toteutumalaskelma	67
2.2	Valtiovarainministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella.....	73
2.3	Valtiovarainministeriön tuotto- ja kululaskelma.....	74
2.4	Tase	75
3	Valtiovarainministeriön tilinpäätöksen liitteet	77
4	Allekirjoitukset	92

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Valtiovarainministeriön strategisena toimintaa ohjaavana tavoitteena on varmistaa tulevien sukupolvien valinnan mahdollisuudet ja rakentaa taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää Suomea ja Euroopan unionia. Valtiovarainministeriö huolehtii julkisen talouden vakaudesta, rakentaa julkista hallintoa vaikuttavammaksi, luo pelisääntöjä jotka pitävät yllä luottamusta rahoitusmarkkinoiden toimintaan sekä rakentaa ihmislähtöistä digitalisaatiota ja tiedon parempaa hyödyntämistä yhteiskunnassa.

Ministeriön toimintaympäristöön laajasti vaikuttava tapahtuma oli Venäjän 24. helmikuuta käynnistämä hyökkäyssota Ukrainassa. EU:n alueella hyökkäyksen yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaikutusten lopullinen mittaluokka jää nähtäväksi, mutta on syytä odottaa, että vaikutukset ovat osin pitkäaikaisia. Taloudelliset vaikutukset liittyvät etenkin energian ja raaka-aineiden saatavuuteen ja hintaan, mutta myös turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen kohdistuviin panostuksiin.

Toimintaympäristö on muuttunut myös inflaation ja korkotason osalta. Yli vuosikymmenen jatkunut hyvin hitaan inflaation ja poikkeuksellisen matalan korkotason aika näyttää olevan ohi. Myös Suomessa ja laajemmin euroalueella inflaatio on nopeutunut pitkälti koronakriisin ja Venäjän hyökkäyksen seurauksena, kun ne ovat rajoittaneet erilaisten tuotantopanosten saatavuutta.

Hallitusohjelmassa olevien verotukseen liittyvien hankkeiden valmistelu sujui aikataulussa, mutta vuoden loppupuolella hallitus päätti jättää joitakin esityksiä antamatta. Uusia lainvalmistelutarpeita nousi esiin liittyen korkeaan sähkön hintaan. Verotulojen kehitys oli hyvää erityisesti vuoden 2022 alkupuolella ja verotulot kasvoivat selvästi edellisestä vuodesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen mittaluokka on suomalaisessa ja jopa kansainvälisessä hallintohistoriassa erittäin suuri. Uudistuksen toimeenpano eteni suurin harppauksin. Ensimmäiset aluevaalit toimitettiin 23.1.2022 ja aluevaltuustojen toimikausi alkoi 1.3.2022. Aluevaltuustojen tehtävänä on muun muassa päättää keskeisistä palveluja koskevista periaatteista ja linjauksista sekä hyvinvointialueen talousarviosta ja -suunnitelmasta.

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäminen. Rahoitukseen liittyvä valmistelu oli erittäin keskeisessä asemassa vuoden aikana. Rahoituslainsäädäntöä muutettiin ja rahoitukseen liittyviä siirtolaskelmia päivitettiin. Uudistuksessa siirtyviä kustannuksia vastaavat tulot siirrettiin kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen vuoden 2023 alusta alkaen. Lisäksi valtioneuvosto teki hyvinvointialueiden investointeja mahdollistavat päätökset hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista.

Valtioneuvosto tuki aktiivisesti uudistuksen alueellista toimeenpanoa ja vuodenvaihteen 2022–2023 siirtymä kuntapohjaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon ja alueiden pelastustoimen järjestämisvastuusta hyvinvointialueille toteutui onnistuneesti.

Sote-uudistus vaikuttaa myös kuntiin monin tavoin. Lisäksi väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku ja kaupungistuminen vaikuttavat eri tavoin kuntien taloudelliseen kantokykyyn. Tämän vuoksi tarvitaan kuntien eriytyvän kehityksen huomioivaa, pitkäjänteistä kuntapolitiikkaa. Valtiovarainministeriö pyrki aktiivisesti herättämään monipuolista keskustelua kuntapolitiikan tulevaisuudesta.

Osoituksena onnistuneesta poikkihallinnollisesta yhteistyöstä ja digitalisaatiopanostuksista Suomi on pysynyt vuodesta toiseen EU-maiden digitalisaatiovertailujen kärjessä. Vuonna 2022 Suomi sijoittui jälleen ykköseksi Euroopan komission vuotuisessa digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksissä (DESI), joka kuvaa EU-maiden digitaalista toimintakykyä ja sen kehitystä neljällä osa-alueella: siirtoyhteydet, inhimillinen pääoma (mm. digitaidot), digiteknologian integraatio sekä digitaaliset julkiset palvelut. Suomen erityisvahvuuksia vertailussa ovat kansalaisten digitaidot ja kyberturvallisuusvalmius. DESI-vertailun maksimipistemäärä on 100. Suomen pistemäärä oli 69,6, kun EU-maiden keskiarvo oli 52,3. Myös YK:n julkaisemassa sähköisen hallinnon vertailussa Suomi oli vuonna 2022 kakkossijalla. Jatkonut korona-aika on korostanut entisestään digitaalisten palvelujen saatavuuden, toimivuuden ja luotettavuuden sekä digitaitojen merkitystä: rajoitustoimien aikanakin olemme voineet jatkaa etätyöskentelyä ja -opiskelua sekä sähköistä asiointia.

Valtiovarainministeriö edisti vuonna 2022 digitalisaatiota eri ohjauskeinoin ja useilla hallitusohjelmahankkeilla, jotka liittyvät esimerkiksi digitaalisten palvelujen edistämiseen henkilö- ja yritysasiakkaille, digitaalisen henkilöllisyystodistuksen kehittämiseen, henkilötunnuksen uudistamiseen, tekoälyn ja automaation hyödyntämiseen palveluiden tuotannossa, tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen sekä digitaalisen turvallisuuden ja viranomaisten toimintaedellytysten parantamiseen. Osa hankkeista päättyi vuoden 2022 lopussa ja osan toimikaudet jatkuvat vielä hallituskauden loppuun asti tai pidempään. Ker-tomusvuonna vakiintui digi- ja datatalouden yhteistyöryhmän digitoimiston toiminta ja

valmistui laajassa sidosryhmäyhteistyössä valmisteltu valtioneuvoston selonteko kansallisesta digikompassista, joka kuvaa digitalisaatiokehityksen kansallisen vision ja tavoitteet vuoteen 2030.

Valtiovarainministeriön ensimmäinen ilmasto- ja luontostrategia valmistui loppuvuodesta 2022. Strategian näkökulmana on etsiä ja ehdottaa ratkaisuja, joilla ylitetään sektoreiden rajat käyttämällä monia talouden ja hallinnon ohjausvälineitä. Esimerkiksi verotuksen ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyn avulla on mahdollista ohjata kansalaisten ja yritysten valintoja ilmasto- ja luontopolitiikan tavoitteiden mukaisiksi.

Koronaviruspandemian hellitettävä ministeriön työskentelyssä palattiin osittain lähityöskentelyyn ja virkamatkustaminen lisääntyi etenkin ulkomaan läsnäkokousten määrän noustua. Pandemiaa edeltäviin toimintatapoihin ei kuitenkaan täysin palattu ja etätyöskentely ja videokokoukset olivat laajassa käytössä ministeriön ja sen sidosryhmien toiminnassa.

1.2 Tuloksellisuus

Kestävän kehityksen Agenda 2030 tavoitteet

YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävän kehityksen toimintaohjelmasta ja tavoitteista, jotka ohjaavat kestävän kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Agenda 2030:n kestävän kehityksen toimintaohjelma ja tavoitteet koskevat maailman kaikkia maita. Englanniksi tavoitteita kutsutaan nimellä Sustainable Development Goals (SDG). Ensisijainen vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on valtioilla. Valtiovarainministeriön toiminnan tulossuunnittelussa on tunnistettu kuusi keskeistä Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitetta, joiden toteutumista ministeriön toiminta tukee:

- SDG 5: Sukupuolten tasa-arvo
- SDG 8: Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
- SDG 10: Eriarvoisuuden vähentäminen
- SDG 13: Ilmastotekoja
- SDG 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto
- SDG 17: Yhteistyö ja kumppanuus

Toiminnan tuloksellisuuden raportoinnin yhteydessä kuvataan myös valtiovarainministeriön toiminnan kytkös kestävän kehityksen tavoitteisiin ja niiden alatavoitteisiin.

1.2.1 Verotus

Ansiotulojen veroperusteisiin tehtiin sote-uudistuksen rahoituslaskelmien päivityksestä johtuvat muutokset. Tuloveroperusteisiin tehtiin lisäksi indeksitarkistus kaikilla tulotasolla, jotta verotus ei kiristy yleisen ansiotasokehityksen vuoksi. Työtulovähennyksen enimmäismäärää korotettiin ikäperusteisesti. Enimmäismäärä kasvaa ikään perustuen kolmessa portaassa, jotka ovat 60 vuotta, 62 vuotta ja 65 vuotta.

Liikkumisen nousseita kustannuksia huojennettiin kesken verovuoden korottamalla asunon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella tehtäviä vähennyksiä vuodelle 2022. Matkakuluvähennyksen enimmäismäärän ja oman auton käytön perusteella myönnettävän kilometrikohtaisen vähennyksen korotuksen voimassaoloa päätettiin myöhemmin jatkaa myös vuodelle 2023. Perhevapaalla verovuoden aikana olleen henkilön matkakuluvähennyksen omavastuuta alennettiin. Tieteellisen, taiteellisen ja yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saadut palkinnot säädettiin koko määrästäan verovapaiksi. Muutoksen johdosta valtiovarainministeriö ei enää jatkossa tee tunnustuspalkintojen verovapauspäätöksiä.

Aikaisemmin päätetyn mukaisesti asunovelan korkovähennysoikeus poistui kokonaan. Lisäksi sote-uudistuksen voimaantulon yhteydessä invalidivähennys poistui sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa vuoden 2023 alusta.

Verotuksessa otettiin käyttöön väliaikainen sähköenergialaskujen perusteella myönnettävä kotitalousvähennys. Vähennystä voi saada, jos vakituisessa asunnossa tammi–huhtikuun välisenä aikana kulutetusta sähköenergiasta maksettu määrä yhteensä ylittää 2 000 euroa. Vähennyksen suuruus on 60 prosenttia 2 000 euroa ylittävältä osalta ja sitä myönnetään korkeintaan 2 400 euroa vakituista asuntoa kohden.

Tulotietojärjestelmästä annettua lakia muutettiin siten, että tulorekisteriin tuli vuoden alusta useita uusia tietojen käyttäjiä, muun muassa hyvinvointialueet, Verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikkö, poliisi, Tulli ja Maahanmuuttovirasto. Tiedonvälitys uusille käyttäjille tulorekisterin kautta vähentää osapuolten hallinnollista taakkaa. Tiedon käyttäjille uudistus tarjoaa mahdollisuuksia toimintaprosessien automatisointiin sekä vähentää manuaalisyötä ja tapauskohtaisia tietopyyntöjä.

Verontilityslain säännöksiä, jotka koskevat veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksia, muutettiin. Jako-osuuksien muutoksilla kompensoitiin vuoden 2023 talousarvioesitykseen sisältyvistä varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisesta aiheutuva vaikutus kunnille. Lisäksi jako-osuuksien muutoksilla kompensoitiin kunnille yhteisöverotukseen tehtävistä veroperustemuutoksista aiheutuvat verotuottomuutokset.

Verotustietojen julkisuutta koskevia säännöksiä muutettiin siten, että verotuksen päättämisen jälkeen tehdyt muutokset verotukseen tulevat julkisiksi tuloverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa. Muutos parantaa julkisten verotustietojen laatua ja oikeellisuutta.

Maataloudenharjoittajia tuettiin maatalouden tuotantorakennusten väliaikaisella kiinteistöverotuella. Tukitoimenpide perustui Euroopan komission hyväksymiin tilapäisiin valtiontukisääntöihin talouden tukemiseksi Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen johdosta. Euroopan komissio hyväksyi tukiohjelman 20. toukokuuta.

Negatiivista tuloveroa selvittänyt työryhmä julkaisi työryhmäraportin kesäkuussa. Työryhmä tarkasteli ja arvioi nykyisen työtulovähennyksen yhteyteen toteutettavaa negatiivisena tuloverona maksettavaa työtulotukea sekä edellytyksiä toteuttaa työtulotukea koskeva kokeilu.

Valmisteltiin hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi erikoissijoitusrahastojen kiinteistösijoitusten verosääntelyksi, joka oli lausuntokierroksella. Hallitus kuitenkin päätti marraskuussa olla antamatta esitystä.

Valmisteltiin hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa, joka oli lausuntokierroksella. Lait säädettiin myöhemmin HE-luonnoksen pohjalta eduskunta-aloitteen perusteella.

Jatkettiin covid-19-tartunnan estämisessä, testaamisessa ja hoitamisessa käytettävien tavaroiden kotimaisten myyntien ja muista jäsenvaltioista tapahtuvien yhteisöhankintojen arvonlisäverovapauden voimassaoloa kuudella kuukaudella vuoden 2022 kesäkuun loppuun.

Venäjän Ukrainaan tekemää hyökkäystä pakeneville henkilöille maksutta luovutettaviksi tarkoitettujen tavaroiden kotimaiset myynnit ja muista jäsenvaltioista tapahtuvat yhteisöhankinnat sekä tällaisiin tavaroihin liittyvät palvelut säädettiin arvonlisäverottomiksi 24.2.–31.12.2022 väliseksi ajaksi.

Sähkön arvonlisäverokanta alennettiin 10 prosenttiin vuoden 2022 joulukuun alusta vuoden 2023 huhtikuun loppuun saakka. Kotimaan henkilökuljetukset säädettiin nollaverokannan alaisiksi vuoden 2023 alusta huhtikuun loppuun saakka.

Säädettiin arvonlisäverodirektiivin muuttamisen edellyttämät muutokset unionin puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta.

Arvonlisäverottomien koulutuspalvelujen määritelmää tarkennettiin kilpailuneutraliteetin parantamiseksi.

Säädettiin, että lentokentällä sijaitsevasta verottomien tavaroiden myymälästä on jatkossa mahdollista myydä tuotteita myös Suomen sisällä matkustaville tai Suomeen saapuville matkustajille arvonlisä- ja valmisteverolliseen hintaan.

Valmisteltiin hallituksen esitys maksutietoja koskevaan direktiiviin perustuvasta maksupalveluntarjoajien säännönmukaisesta velvollisuudesta raportoida tietoja rajat ylittävistä maksuista.

Kertomusvuonna valmisteltiin automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskeva hallituksen esitys, jolla poikettaisiin eräiltä osin hallintolakiin ehdotetusta automaattista päätöksentekoa julkisessa hallinnossa koskevasta yleissääntelystä. Ehdotetut muutokset mahdollistaisivat automaattisen päätöksenteon verotus- ja tulliasioissa eräissä asioissa, joissa se ei yleissääntelyn mukaan olisi mahdollista.

Energian korkeaan hintaan liittyvien tukitoimien selvittäminen ja toimeenpano työllistivät. Osana tukitoimien rahoittamista osallistuttiin sähköyhtiöiden kertaluonteisen voittoveron valmisteluun. Maataloudelle maksettiin energiaverojen lisäpalautusta vuodelta 2021 maksettavan palautuksen yhteydessä.

Hallitusohjelmaan liittyen valmisteltiin kaupunkien ruuhkamaksut mahdollistava puitelainsäädäntö samoin kuin ammattiliikenteen polttoaineveron palautusta koskeva hallituksen esitysluonnos. Hallituksen päätöksen mukaisesti niitä ei kuitenkaan annettu eduskunnalle.

Kaivosveron vaihtoehtojen selvittämistä jatkettiin työryhmässä, jonka suositusten ja talousarvioneuvotteluissa tehtyjen linjausten perusteella valmisteltiin rojaltpohjaista kaivosveroa koskeva hallituksen esitys. Hallitusohjelman mukaisesti jäteveroa korotettiin ja sen veropohjaa laajennettiin eräisiin hyödyntämiskelpoisiin jätelajeihin. Lisäksi käynnistettiin hallitusohjelmassa tarkoitettu päästöperusteista kulutusveroa koskeva selvitys, minkä lisäksi osallistuttiin muihinkin ilmastopoliittisiin toimiin liittyviin selvitys- ja tutkimushankkeisiin.

Virvoitusjuomaveron muuttamisesta terveysperusteiseen suuntaan annettiin hallituksen esitys.

Lämmityksessä ja työkoneissa käytettävän kestävän biokaasun verotukea pienennettiin säätämällä sille EU:n vähimmäisverotason mukainen vero 1,20 euroa megawattitunnilta. Sähkölaitteiden verotusta tarkennettiin.

EU:ssa jatkettiin tiiviisti energiaverodirektiivin uudistusehdotuksen käsittelyä osana laajaa ilmastopoliittista valmius55 -pakettia. Käsittelyssä oli myös vinjettidirektiiviin liittyviä ehdotuksia.

Tuloverolakiin lisättiin määräaikainen säännös määrättyihin rahastoihin sovellettavasta poikkeuksesta tuloverolain ulkomaisia yhteisöjä koskevasta yleisestä verovelvollisuudesta tosiasiallisen johtopaikan perusteella.

EU:n virka-apudirektiivin muutoksen johdosta digitaalisen alustatalouden toimijoille säädettiin vuoden 2023 alusta velvollisuus kerätä tietoja alustojen välityksellä harjoitetusta myynti- ja vuokraustoiminnasta sekä ilmoittamaan kerätyt tiedot vuosittain Verohallinnolle. Suomi tulee vaihtamaan vastavuoroisesti alustaoperaattoreilta saatuja tietoja muiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa.

EU:n käytännesääntöryhmässä jatkettiin yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevan EU:n luettelon työstämistä.

Osallistuttiin aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön OECD:ssä muun muassa digitaalisen talouden tuloverokysymyksiä koskevan valmistelutyön osalta.

Jatkettiin Suomen tuloverosopimusverkoston uudistamista ja laajentamista muun muassa Japanin, Ranskan, Arabiemiraattien, Saudi-Arabian ja Albanian kanssa.

Valmisteltiin hallitusohjelman mukaisesti hallituksen esitykset taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönotosta sekä arvonnousuverosta. Hallitus päätti, ettei esityksiä kuitenkaan anneta kuluvalle hallituskaudella.

Tulliasioissa hyväksyttiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2399 Euroopan unionin tullialan yhdenmisen digitaalisen palveluympäristön perustamisesta. Tarkoituksena on mahdollistaa tulliselvitykseen liittyvä digitaalinen tiedonvaihto ja yhteistyö Tullin ja muiden tavaroiden kaupan valvonnasta vastaavien viranomaisten kesken esimerkiksi terveyden ja tuoteturvallisuuden aloilla. Palveluympäristö tehostaa tavaroita koskevien lupien, kiintiöiden, rajoitusten tai muiden vaatimusten hallinnointia ja valvontaa. Palveluympäristöön muodostetaan yksi ainoa tulliselvityksen digitaalinen asiointikanava, jonka puitteissa talouden toimijan on mahdollista yhdellä kertaa ilmoittaa tavaroiden tulliselvittämiseksi vaadittavat tiedot sekä saada tiedokseen viranomaispalautte ilmoituksistaan. Yhdenmetyä palveluympäristöä aletaan soveltaa vuonna 2025 tiedonsiirtoon tulliviranomaisten ja kumppaniviranomaisten kesken. Talouden toimijoiden digitaalinen tulliselvityksen asiointikanava otetaan käyttöön vuonna 2031.

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.1 Ylläpitää kaikkia koskevaa talouskasvua kansallisten olosuhteiden mukaisesti

8.2 Saavuttaa korkeampi taloudellisen tuottavuuden taso monipuolistamisen, teknologian uudistamisen ja innovaatioiden avulla, esimerkiksi panostamalla lisäarvoa luovin ja työvoimavaltaisiin aloihin

SDG-TAVOITE 13: ILMASTOTEKOJA

13.2 Integroida ilmastonmuutosta koskevat toimenpiteet kansalliseen politiikkaan, strategioihin ja suunnitteluun

1.2.2 Valtion työmarkkinatoiminta

Vuonna 2022 valtion henkilöstön palkkoja tarkistettiin sopimuskaudelle 1.3.2022-29.2.2024 allekirjoitetun virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti 2,00 prosentin yleiskorotuksella 1.6.2022 lukien. Vuoden 2023 palkankorotuksista ja toteutusajankohdasta neuvoteltiin sovitus 21.12.2022 mennessä, mutta neuvottelutulosta ei määräaikaan mennessä saavutettu.

Vuodelle 2022 sovittujen palkankorotusten ja muutosten johdosta virastojen toimintamäärärahoja lisättiin vuoden 2022 talousarviossa yhteensä noin 46 miljoonalla eurolla. Lisäksi talousarviossa oli mukana vuoden 2021 palkankorotusten palkkaperintövaikutus, noin 26 miljoonaa euroa. Yhteensä palkankorotusten vaikutus toimintamäärärahoihin vuoden 2022 talousarviossa oli noin 72 miljoonaa euroa.

Valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen keskeisimmät muutokset liittyivät 1.8.2022 voimaan tulleeseen perhevapaauudistukseen. Synnyttävällä vanhemmalla on edelleen oikeus palkkaukseen 72 arkipäivältä. Toiselle vanhemmalle maksetaan uudistuksen jälkeen palkkaus 18 arkipäivältä entisen kuuden arkipäivän sijasta.

Valtion työaikasopimukseen tehtiin uudistus koskien lisä- ja ylityön määräytymistä keskeytyneessä työjaksossa tai –viikolla jaksotyössä. Lisä- ja ylityöt lasketaan 31.10.2022 alkaen työvuoroluetteloon vahvistettujen vuorojen pituuden perusteella, mikäli kolmen viikon jakso on keskeytynyt virkamiehen sairaudesta (yllättävä keskeytys) ja se ei ole ollut tiedossa ennen työjakson alkua. Muissa keskeytystilanteissa lisä- ja ylityöt lasketaan edelleen kuten ennenkin.

Uutena määräyksenä valtion virka- ja työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjaan otettiin mahdollisuus vaihtaa 25 päivää ylittävstä lomakertymästä enintään 5 päivää lomakorvauksen suuruiseksi rahakorvaukseksi, jos virkamies tai työntekijä ja virasto näin sopivat.

Vuonna 2022 työskentelivät seuraavat työryhmät:

- Muuttuva työelämä ja työhyvinvointi –työryhmä
- Matkaryöryhmä
- Tilastotyöryhmä
- Työaikatyöryhmä
- Valtion palkkausjärjestelmien kehittämissyöryhmä

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.8 Suojata työelämän oikeuksia ja taata turvallinen työympäristö kaikille työntekijöille, mukaan lukien siirtotyöläisille, erityisesti naisille ja epävarmassa työsuhteessa oleville

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla

1.2.3 Johtamisen ja tuottavuuden parantaminen

Julkisen johtamisen uudistumista ja hyvää hallintoa tuettiin julkisen johtamisen kehittämällä. Valtiovarainministeriön asettamat [Julkisen johtamisen yhteistyöryhmä](#) ja [Johtamista yhteiseksi hyväksi -valtionhallinnon johtamisen kehittämishanke](#) päättivät työskentelynsä maaliskuussa 2022. Ryhmien tekemien ehdotusten pohjalta vahvistettiin valtionhallinnon ja kuntajohdon keskinäistä vuorovaikutusta ja valmisteltiin valtionhallinnon ylimmän johdon virantäytön ohjeistuksen muutoksia.

Hankkeiden tietopohjaa vahvistettiin valtionhallinnon johdolle, kuntajohdolle ja muille julkisten organisaatioiden johdolle suunnatulla [julkisen johtamisen kyselytutkimuksella](#). Valtiovarainministeriö jatkoi hallinnon uudistumisen ja johtajien keskinäisen vuorovaikutuksen tukemista varmistamalla johtamisvalmennuksen saatavuutta julkisessa hallinnossa muun muassa toteuttamalla [Uudistuja -ohjelmaa](#) ja järjestämällä johdon yhteisiä tilaisuuksia, kuten [Julkisen johtamisen päivän 2022](#).

Valtion henkilöstöjohtamisen uudistusohjelma vietiin vuonna 2022 päätökseen. Ohjelmaan liittyviä toimenpiteitä oli yli 15, kuten [Monipaikkaisen työn edistäminen valtion virastoissa](#), jonka yhteydessä julkaistiin etä-, lähi- ja hybridityön tapojen kehittymistä tukeva Hybrityö valtiolla-verkkokurssi eOppiva.fi -palvelussa. [Henkilöstöjohtamisen foorumin](#) jäsenten kesken toteutettiin viisi yhteiskehittämishanketta muun muassa monimuotoisuuden edistämiseen, rekrytointin sujuvuuteen ja vastuullisuuteen liittyen.

Tietojohdusta vahvistettiin jatkamalla valtion yhteisten palveluntuottajien (Hansel Oy, HAS Kehittämiskeskus Oy, Palkeet, Senaatti-kiinteistöt ja Puolustuskiinteistöt, Valtori, Valtiokonttori) hallinnoimien tietojen integrointia osaksi Valtiokonttorin ja Palkeiden tuottamaa analysointi- ja raportointipalvelua. Tämä mahdollistaa palvelujen aikaisempaa kattavamman hyödyntämisen ja tietopohjaisen päätöksenteon tukemisen.

[Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus 2030](#) – hankkeen toimeenpano on käynnissä kolmen ensimmäisen maakunnan osalta (Päijät-Häme, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala). Uudistuksen myötä syntyy kustannustehokas ja laadukas viranomaisten yhteinen asiakaspalveluverkko sekä valtioneuvoston periaatepäätöksenä annetun [valtion toimitilastrategian](#) mukainen toimitilaverkko.

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.2 Saavuttaa korkeampi taloudellisen tuottavuuden taso monipuolistamisen, teknologian uudistamisen ja innovaatioiden avulla, esimerkiksi panostamalla lisäarvoa luoviin ja työvoimavaltaisiin aloihin

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla

1.2.4 Valtionhallinnon konsernipalveluiden kehittäminen

Valtionhallinnon konsernipalvelujen kehittämisen tavoitteena on, että valtion sisäiset palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti yhtenäisillä prosesseilla asiakasvirastojen toimintaa tukien. Vuoden 2022 aikana muuttunut turvallisuusympäristön on vaikuttanut myös konsernipalveluiden tuottamiseen.

Valtion varautumista häiriö- ja poikkeusoloihin kehitettiin vuonna 2022 siten, että viranomaiskäytössä olevien toimitilojen turvallisuus ja toimintavarmuus paranivat. Senaatti-kiinteistöt ja Puolustuskiinteistöt käynnistivät helmikuussa 2022 laajan toimenpideohjelman poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen kehittämiseksi ja varautumisen tason nostamiseksi. Liikelaitokset kohdistivat ohjelmaan yli 15 miljoonaa euroa vuonna 2022. Tästä ohjautui Puolustuskiinteistöille turvallisuustilanteen muutokseen varautumiseen 8,6 miljoonaa euroa.

Valtion tilojen energiankäyttö muodostaa merkittävän osan valtion energiankäytöstä. Vuosittain kulutettu energiamäärä on yhteensä noin 1 000 gigawattituntia ja energiakustannukset ovat noin 100 miljoonaa euroa vuodessa. Lokakuussa 2022 valtion tiloissa käynnistettiin laaja [energiansäästöohjelma](#), jonka toimenpiteistä vastaavat Senaatti-konsernin liikelaitokset yhdessä asiakasvirastojen kanssa. Joulukuun 2022 loppuun mennessä energiaa oli säästynyt noin 14 000 MWh, mikä vastaa noin 1 800 kerrostalokaksion vuotuista energiakulutusta ja noin 1 800 000 euron säästöjä.

Valtioneuvosto antoi lokakuussa 2022 eduskunnalle [selonteon Senaatti-konsernista ja valtion toimitilahallinnosta](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-883-3) (linkki ruotsinkieliseen: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-883-3>). Selonteossa on kuvattu valtion rakennetun kiinteistöomaisuuden hallinta ja hoito, sekä esitelty valtion sisäinen vuokrajärjestelmä, jonka perusteella valtion virastot ja laitokset hankkivat toimitiloja käyttöönsä.

Selonteossa on kuvattu valtion tilahallintoon viime vuosina tehdyt uudistukset, joista keskeisimmät ovat markkinaperusteista vuokrahinnoittelusta omakustannusperusteiseen hinnoitteluun siirtyminen vuonna 2016 sekä Puolustuskiinteistöjen perustaminen Senaatti-kiinteistöjen tytäriikelaitokseksi hoitamaan Puolustusvoimien tilatarpeita vuonna 2021.

Selonteossa arvioidaan uudistusten onnistuneen hyvin. Arvion pohjana ovat asiasta teetetyt tutkimukset, kuten vuonna 2022 julkaistu tutkimus [Valtion vuokrajärjestelmän ja Senaatti-konsernin toiminnan arvioinnista](#). Selonteossa esitetään, että tilahallinnon yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi valtiovarainministeriö selvittää viiden vuoden kuluttua Puolustuskiinteistöjen perustamisesta (2026) valtion tilahallinnon ja sisäisen vuokrajärjestelmän vaihtoehtoisia järjestämistapoja sekä arvioi uudelleen Puolustuskiinteistöjen perustamista.

Hallitus antoi eduskunnalle huhtikuussa 2022 esityksen laeiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annetun lain, valtion liikelaitoksista annetun lain ja valtion virkaehtosopimuslain muuttamisesta ([HE 53/2022 vp.](#)). Esityksessä Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annettuun lakiin (1018/2020) esitetään lisättäväksi säännökset, joilla valtion virastot ja laitokset veloitetaan asioimaan toimitiloja hankkiessaan ensisijaisesti Senaatti-konsernin liikelaitosten kanssa.

Valtion henkilöstöhallinnon kehittäminen jatkui virastoissa ja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksessa Palkeissa. Yhä useammat asiakasvirastot ottivat käyttöön Palkeiden tarjoamia henkilöstöhallinnon lisäpalveluita ja siirsivät operatiivisia henkilöstöhallinnon tehtäviä Palkeiden hoidettavaksi. Vuonna 2022 valmistui vuonna 2016 alkaneen Handi-palveluratkaisun käyttöönotto kaikissa hankintayksiköissä osana [valtion hankintojen digitalisoinnin toteutusohjelmaa](#).

HAUS kehittämiskeskus Oy:n virastoille tarjoaman maksuttoman valtion digitaalisen eOppiva.fi-oppimisympäristön merkitys virastojen henkilöstön osaamisen kehittämisessä vahvistui edelleen. Rekisteröityneiden virkahenkilökäyttäjien määrä ylitti vuonna 2022 75 000 (kasvua edelliseen vuoteen yli 8 000). Lähes kaikki virastot hyödyntävät yhteistä oppimisalustaa ja sieltä löytyviä yhteisiä oppisisältöjä. Loppuun vietyjä opintosuorituksia vain valtion työntekijöille opiskeltavissa oleville sisällöille kertyi 88 000 (kasvua viime vuodesta 22 000 opintosuoritusta). Yhden opintosuorituksen laskennallinen hinta oli noin 6,80 e. Palvelusta löytyvistä sisällöistä 99:ää voi opiskella kuka tahansa, ei vain valtion henkilöstö

(kasvua viime vuodesta 31 opintosisältöä). Kaikille avoimet sisällöt keräsivät noin 62 000 loppuun vietyä suoritusta (kasvua 21 000 opintosuoritusta). Yhteisten sisältöjen hyödyntämisen lisäksi 60 virastoa oli vuoden 2022 loppuun mennessä ottanut käyttöön palvelun kullekin virastolle tarjoaman oman alueen oppimisympäristön, ja tuottanut niille omia opetus-sisältöjä.

Työ 2.0 Lab tarjoaa toiminnallisen alustan, jossa yhteiskunnan kaikkien sektoreiden toimijat voivat tuoda osaamisensa erilaisten asiakokonaisuuksien valmisteluun. Vuonna 2022 järjestettyjen tilaisuuksien keskeisiä teemoja olivat vastuullisuus, yhteisöllisyys ja valtionhallinto osana ekosysteemejä. Joulukuussa 2022 Työ 2.0 Lab –applikaatiota oli ladattu käyttäjien päätelaitteisiin jo oli lähes 2000 kertaa. Vuoden 2022 kävijäennätykset tehtiin syyskuussa (1247 kävijää) ja lokakuussa (1075 kävijää). Työ 2.0 Labin [verkkosivustolla](#) kävi marraskuu 2019 –marraskuu 2022 välisellä ajalla yhteensä 22 552 henkilöä.

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.2 Saavuttaa korkeampi taloudellisen tuottavuuden taso monipuolistamisen, teknologian uudistamisen ja innovaatioiden avulla, esimerkiksi panostamalla lisäarvoa luoviin ja työvoimavaltaisiin aloihin

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla

1.2.5 Julkisen hallinnon digitalisaatiokehitys

Vuonna 2022 edistettiin julkisen hallinnon digitalisaatiota tavoitteena asiakaslähtöiset, ensisijaisesti digitaaliset, yhteentoimivat, kustannustehokkaat ja tietoturvalliset julkiset palvelut ja tiedonhallinta sekä Suomen ohjaaminen kohti ennakointikykyistä, ihmiskeskeistä ja yhdenvertaista digitaalista yhteiskuntaa. Keskeisiä toimenpiteitä olivat mm.

digitaalisen turvallisuuden kehittäminen, valtion rekisteröimän digitaalisen henkilöllisyyden edistäminen sekä julkisen tiedon hyödyntämisen ja avaamisen lisääminen yhteiskunnassa.

Kertomusvuonna valmisteltiin ja annettiin eduskunnalle selontekona kansallinen digi-kompassi, jossa luodaan digitalisaatiolle ja datataloudelle yhteinen kansallinen visio ja kunnianhimoiset tavoitteet vuoteen 2030 asti liittyen osaamiseen, digitaaliseen infrastruktuuriin, yritysten digitalisaatioon ja digitaalisiin julkisiin palveluihin. Kansallisen digitaalisen kompassin visio on: ”Rakennamme houkuttelevaa, kilpailukykyistä, kestäväää ja hyvinvoivaa digitaalisesti kyvykästä Suomea”.

Ihmiskeskeisen digitalisaation tavoitteen mukaisesti käynnistettiin laajempi valmistelu-työ elämäntapahtumapalvelukokonaisuuksien digitalisoimiseksi automaatiota ja tekoälyä hyödyntäen. Vuoden 2022 aikana parannettiin tietoturva ja tietosuojaa julkisen hallinnon kriittisillä alueilla sekä toteutettiin nopealla aikataululla useita toimenpiteitä valtionhallinnon tietoturvan, kyberturvallisuuden ja varautumisen parantamiseksi vastaamaan keväällä 2022 äkillisesti muuttuneeseen kansainväliseen turvallisuustilanteeseen. Digitaalisen turvallisuuden periaatepäätöstä toimeenpanevan Haukka-ohjelman toimenpiteillä kansalaisia, yhteisöjä ja yhteiskuntaa suojataan riskeiltä ja uhkilta, jotka voivat kohdistua tietoihin, palveluihin ja yhteiskunnan toimintaan digitaalisessa toimintaympäristössä. Vuonna 2022 kehitettiin erityisesti kuntien digitaalista turvallisuutta edistäviä toimintamalleja sekä tietoturvan, varautumisen ja arvioinnin säädöksiä ja luotiin näille arviointikriteeristö.

Vuoden 2022 aikana käynnistettiin myös varautuminen Suomen Nato-jäsenyyden vaatimien tiedon käsittelyn teknisiin vaatimuksiin. Uuden viranomaisviestintäpalvelun VIRVE 2.0:n kehittämistä jatkettiin siten, että tavoitteena on uuden palvelun vaiheittainen käyttöönotto v. 2026 alkaen v. 2030 mennessä. Uusi ratkaisu mahdollistaa viranomaisten aikakriittisen viestinnän ja mm. kuvien, videon ja tiedostojen jakamisen turvallisuusviranomaisten kesken eli käyttäjät saavat ajantasaisemman tilannekuvan toimintaansa. Lisäksi parannetaan viranomaisverkon varavoimaratkaisuja.

Kertomusvuonna kehitettiin edelleen henkilötunnusjärjestelmää ja valtion tuottamaa digitaalista henkilöllisyystodistusta. Toimenpiteillä mm. sujuvoitetaan ulkomaalaisten asiointia, varmistetaan henkilötunnusten riittävyys ja vähennetään henkilötunnuksen käyttöä tunnistamistilanteissa. Henkilöllisyyden osoittamiseen sähköisessä asioinnissa ja käyntiasioinnissa luodaan poliisin myöntämä digitaalinen ratkaisu, joka toimii mobiilisolveluksena älypuhelimessa tai tabletissa ja tulee passin ja henkilökortin rinnalle. Syksyllä 2022 annettu hallituksen esitys digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi mahdollistaa digitaalisen henkilöllisyystodistuksen, ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen sekä luonnollisen henkilön tunnistusvälineen tuottamisen ja käytön. Hallituksen esityksen taustalla vaikuttaa myös digitaalisia identiteettiratkaisuja koskeva kehitys EU:ssa eli

EU:n eIDAS-asetuksen muutostyö ja yhteisen lainsäädännön kehittäminen eurooppalaisille lompakkosovelluksille. Digitaalista henkilöllisyystodistusta ja henkilötunnusuudistusta koskevien lakien on tarkoitus tulla voimaan syksyllä 2023.

Viranomaisia tuettiin ja ohjattiin tuomaan palvelunsa kansalaisten ja yritysten saataville digitaalisina ja saavutettavina. Yhdenvertaisuuden varmistamiseksi digituen tarjoamista edistettiin eri toimijoista koostuvan digituen verkoston kautta. Sähköisen asioinnin valtuutuksen antamismahdollisuutta laajennettiin digitaalisista palveluista myös käyntiasiointiin. Julkisen tiedon avaamista jatkettiin ja parannettiin tietovarantojen hyödyntämistä ja uudelleenkäyttöä. Kertomusvuonna valmisteltiin myös automaattisen päätöksenteon lainsäädäntö yhdessä oikeusministeriön kanssa, jolla mahdollistetaan mm. automaattiset hallintopäätökset ja palveluautomaation käyttö viranomaisneuvonnassa. Lisäksi tuettiin hyvinvointialueiden käynnistymistä ICT-muutosten ja ohjausmallin suunnittelussa.

Valtiovarainministeriö toteutti Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuushanketta ”Maailman sujuvinta maiden välistä arkea ja liikkuvuutta digitalisaation avulla”. Vuosina 2021-2023 toteutettavassa hankkeessa edistetään rajat ylittävää viranomaisten tiedonvaihtoa. Teemaan liittyvät mm. valtiovarainministeriön toteuttamat hallitusohjelmahankkeet digitalisaation edistämishjelma sekä tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke.

Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän työ jatkui vuonna 2022 ja ministerityöryhmän vastuualueelle lisättiin kyberturvallisuuden poliittiset linjaukset. Niin ikään jatkui data-, digi- ja tietopolitiikan yhteistyöryhmän digitoinniston toiminta. Digitoimisto vahvistaa ministeriöiden välistä yhteistyötä, koordinaatiota ja tiedonkulkua digitalisaatiossa ja datataloudessa ja toimii yhden luukun yhteyspisteenä kansalaisten ja sidosryhmien yhteydenotoille.

Kustannustehokas ja jouheva palveluketju vaatii kykyä hyödyntää tietoa sujuvasti eri viranomaisten välillä. Tietopolitiikalla sekä tiedon hyödyntämisen ja avaamisen toimenpiteillä edistettiin vuonna 2022 julkisten tietovarantojen tehokkaampaa hyödyntämistä ja jakamista ja tuettiin tietoaineistoja hallinnoivia viranomaisia tiedon avaamisessa ja jakamisessa. Toimenpiteet liittyivät mm. tiedon laatuun, saatavuuteen ja yhteentoimivuuteen. Lisäksi kertomusvuonna ohjattiin tiedonhallintaa ja yhteentoimivuutta mm. tiedonhallinnan yhteistyöryhmien toiminnalla, tiedonhallintalain mukaisella lausuntomenettelyllä sekä tiedonhallintakartan ylläpidolla.

SDG-TAVOITE 5: SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

5.b Tehostaa mahdollistavan teknologian, erityisesti tieto- ja viestintäteknologian, käyttöä naisten oikeuksien ja mahdollisuuksien vahvistamiseksi

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.9 Taata vuoteen 2030 mennessä kaikille laillinen henkilöllisyys, kuten rekisteröinti syntyessä

1.2.6 Rahoitusmarkkinoiden kehittäminen

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, EU:n ja muun kansainvälisen yhteisön vastatoimet, talouspakotteet ja energiemarkkinoiden häiriöt heijastuivat voimakkaasti ministeriön toimintaan myös rahoitusmarkkinoiden osalta. Valtiovarainministeriö yhteensovitti rahoitusmarkkinaviranomaisten tehostettua yhteistoimintaa tilannekuvan muodostamiseksi, toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutusten arvioimiseksi ja erilaisten varautumistoimenpiteiden valmistelemiseksi. Valtiovarainministeriö on edus-tanut Suomea, kun OECD:n alaisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisessa toimintaryhmässä (Financial Action Task Force, FATF) on tehty päätöksiä Venäjän jäsenyysoikeuksien rajoittamisesta.

Valtiovarainministeriö osallistui EU:n pakotepäätösten valmisteluun, vaikutusten arviointiin ja toimeenpanon seurantaan rahoitusmarkkinoiden osalta. Itämeren alueen turvallisuustilanteen heikennyttyä valtiovarainministeriö käynnisti valmistelut päivittäismaksamisen turvaamiseksi vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja rahoitusmarkkinaviranomaisten kanssa. Valmistelun pohjalta hyväksyttiin uusi lainsäädäntö eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoituslalla ja toteutettiin päivittäismaksamisen turvaamiseksi välttämättömät varajärjestelyt kesän 2022 aikana.

Valtiovarainministeriö osallistui myös valmiuslain kiireellisen osittaisuudistuksen valmisteluun rahoitusmarkkinoita poikkeusoloissa koskevien säännösten ja toimivaltuuksien osalta. Toimenpiteillä parannettiin merkittävästi yhteiskunnan toimintakykyä päivittäismaksamisen osalta vakavissa häiriötilanteissa, mutta työtä on tarpeen jatkaa erityisesti kriittisten arvopaperiliikkeen palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi. Suomen NATO-jäsenyysprosessin myötä valtiovarainministeriö käynnisti kahdenvälisen yhteistyön Yhdysvaltain valtiovarainministeriön kanssa rahoitussektorin kriittisen infrastruktuurin alueella.

Energiamarkkinoiden toiminnan häiriinnyttyä kesän 2022 aikana, valtiovarainministeriö valmisteli toimenpiteitä markkinoiden vakauttamiseksi ja huoltovarmuuden kannalta kriittisten energia-alan yhtiöiden rahoituksen turvaamiseksi. Valtiovarainministeriö toteutti tehostettua energian johdannaismarkkinoiden seurantaan yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön ja rahoitusmarkkinaviranomaisten kanssa sekä osallistui EU:n energia-markkinoita koskevien toimenpiteiden valmisteluun. Komissio antoi vuoden aikana useita uusia lainsäädäntöehdotuksia, erityisesti pääomamarkkinaunionin toteuttamiseen liittyen. Valtiovarainministeriö laati rahoitusmarkkinoiden sääntelyn osalta 9 hallituksen esitystä, 8 U-kirjelmää ja 5 E-kirjettä eduskunnan käsiteltäväksi. Nämä olivat seurausta muun muassa komission ehdotuksista, jotka koskivat yhteistä eurooppalaista yhteyspistettä keskitetyksi pääsyksi julkisesti saatavilla olevaan finanssi- ja pää-omamarkkinoiden sekä kestävyuden kannalta olennaisiin tietoihin (European Single Access Point, ESAP) ja pikatilisiirtojen edistämistä koskevaa lainsäädännöstä sekä eurooppalaisia pitkäaikaissijoitusrahastoja koskevan asetuksen, vaihtorahastojen hoitajia koskevan direktiivin ja sijoitusrahastodirektiivin, arvopaperikeskusasetuksen, rahoitusvälineiden markkinat –direktiivin ja -asetuksen sekä johdannaiskaupan valvontaa koskevan lainsäädännön uudelleentarkastelua.

Hallituksen esityksillä pantiin täytäntöön useita eri EU-säädöksiä: EU:n joukkorahoitusasetuksen kansalliset täytäntöönpanotoimet, sijoitusrahastodirektiivin muutos avaintietoasiakirjojen käytöstä, DLT-pilottiasetuksen kansalliset täytäntöönpanotoimet, katettuja joukkolainoja koskeva direktiivi sekä keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukautukset.

Valtiovarainministeriö osallistui euroryhmän puitteissa käytyihin neuvotteluihin pankkiunionin syventämisestä ja yhteisen talletussuojajärjestelmän perustamisesta sekä digitaalista euroa koskevaan poliittiseen valmistelutyöhön. Neuvotteluista ja Suomen ennakovaikuttamiskannoista laadittiin E-kirjeet eduskunnan käsiteltäväksi. Euroryhmä ei saavuttanut yhteisymmärrystä pankkiunionin syventämisen toimintasuunnitelmasta ja päätti, että lyhyellä tähtämellä tulisi keskittyä pankkiunionin perustana olevan pankkien kriisinratkaisulainsäädännön kehittämiseen. Neuvottelutulos turvasi Suomen neuvottelutavoitteiden toteutumisen, koska Suomi on korostanut kriisinhallintalainsäädännön kehittämisen ensisijaisuutta.

Kestävän rahoituksen EU-neuvottelujen kohteena olivat eurooppalaisten vihreiden joukkolainojen standardi, jonka trilogit jatkuvat. Valtioneuvoston EU-vaikuttaminen kohdistui taksonomia-asetuksen delegoitujen asetusten teknisten arviointikriteerien sisältöön. Vaikuttamista tehtiin valtiovarainministeriön johdolla ja koordinoimana tiiviissä yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa arviointikriteerien koskiessa useita eri sektoreita ja ollessa erityisen teknisiä luonteeltaan.

Kryptovaramarkkinaa koskevien EU-neuvottelujen trilogit valmistuivat lokakuussa 2022. Maksutietoasetuksen, jota käsitellään osana EU:n rahanpesupakettia ja jossa otetaan huomioon myös kryptovarot, trilogisopu saavutettiin kesäkuussa 2022. Valtio-varainministeriö osallistui molempiin neuvotteluihin.

Valtiovarainministeriö osallistui myös neuvoston rahoituspalvelutyöryhmän puitteissa käytyihin neuvotteluihin EU:n rahanpesulainsäädännön uudistamiseksi. EU:n uutta rahanpesun valvontaviranomaista (AMLA) koskevan asetuksen osalta neuvoston kanta annettiin kesäkuussa 2022, yhteisen sääntökirjan (nk. rahanpesuasetus ja kuudes rahanpesudirektiivi) osalta neuvoston kanta annettiin 7.12.2022. Neuvotteluissa säädösehdotuksia on Suomen näkökulmasta pääosin kehitetty hyvään suuntaan esimerkiksi ilmoitusvelvoitteen välisen tiedonvaihdon ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien velvoitteiden ulkoistamisen sallimisen osalta. Toisaalta neuvotteluissa on jouduttu tekemään kompromisseja esimerkiksi tosiasiallisia edunsaajia koskevien kriteerien ja AMLA:n suoran valvonnan riskiperusteisuuden osalta.

FATF osoitti Suomelle lukuisia kehityskohteita vuonna 2019, kun se antoi maa-arvionsa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä. Valtiovarainministeriö toimitti vuoden 2022 aikana Suomen kolmannen seurantaraportin FATF:n sihteeristölle. FATF:n täysistunnon päätöksen mukaan Suomi pysyy FATFin tehostetussa seurannassa, mutta sai korotettua arvosanaansa suosituksesta, joka koskee oikeushenkilöiden läpinäkyvyyttä ja tosiasiallisia edunsaajia. Suomi raportoi toimintaryhmälle edistymisestään seuraavan kerän vuoden 2023 aikana.

Hallitusohjelman mukaisesti valtiovarainministeriö valmisteli eduskunnan käsiteltäväksi lakiehdotukset kotitalouksien velkaantumista rajoittaviksi toimenpiteiksi. Hallituksen esitykseen sisältyivät ehdotukset uusista makrovakauden valvontavälineistä, joilla asuntoyhteisöjen velkaantumista sekä yksityishenkilöiden asuntoluottojen enimmäistakaisinmaksuaikaa voitaisiin rajoittaa. Esityksessä ehdotettiin lisäksi siirrettäväksi kuluttajaluotonannon valvonta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle.

Valtiovarainministeriö valmisteli etäyhteyden avulla tapahtuvaa kokousten järjestämisestä ja osallistumista koskevat muutokset säästöpankkilakiin ja hypoteekkiyhdistyksistä annettuun lakiin. Esitys liittyy hallitusohjelmaan, jonka tavoitteena on vahvistaa ja tukea

digitalisaatiota, kokeilukulttuuria, kestäväää kehitystä sekä kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksia ja on jatkoa oikeusministeriön ehdotukselle etäkokouksista ja etäosallistumisesta osakeyhtiöissä, asunto-osakeyhtiöissä ja osuuskunnissa.

Valtiovarainministeriö asetti 11.12.2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus tarvittaviksi lakimuutoksiksi ja täydennyksiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvään lainsäädäntöön. Työryhmän valmisteleva ja valtiovarainministeriössä jatkovalmisteltu hallituksen esitys annettiin eduskunnalle vuoden 2022 tammikuussa. Hallituksen esitystä käsiteltiin eduskunnan valiokunnissa kevään aikana, mutta sen jälkeen käsittely pysähtyi eduskunnassa. Eduskunnan vastausta odottaessa havaittiin hallituksen esitykseen välttämättömiä täydennys- ja muutostarpeita, joista toimitettiin eduskunnalle täydentävä hallituksen esitys tammikuussa 2023.

Valtiovarainministeriössä käynnistettiin syksyllä 2022 hanke arviomuistion laatimiseksi merkittävää julkista tehtävää hoitavista henkilöistä ylläpidettävän kansallisen rekisterin (PEP-rekisteri) perustamisesta. Hanke on rahoitettu harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmasta vuosille 2020-2023.

Valtiovarainministeriön selvitys tietojenvaihdon parantamisesta kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoiminnassa julkaistiin 1.4.2022. Valtiovarainministeriö asetti laaja-alaisen työryhmän toimikaudeksi 1.8.2022 – 30.4.2023 valmistelevaan toimintasuunnitelman tietojenvaihdon parantamiseksi ja hallituksen esityksen työryhmässä käsiteltyjen lainmuutostarpeiden edistämiseksi.

Huhtikuussa 2021 valtioneuvosto hyväksyi periaatepäätöksen kansalliseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Valtioneuvoston periaatepäätös muodostuu kansallisesta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarviosta 2021 ja toimintasuunnitelmasta 2021–2023. Periaatepäätös muodostaa kokonaisuuden, joka kuvastaa Suomen kansallista ymmärrystä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä ja niiden hallintakeinoista. Riskikuvan ja riskienhallintakeinojen ajantasaisuuden varmistamiseksi riskiarvio päivitetään vuoden 2023 aikana ja toimintasuunnitelma laaditaan vuosille 2024-2025. Tätä työtä varten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen kansalliselle viranomaisyhteistyöryhmälle perustettiin marraskuussa riskiarvio-alatyöryhmä.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvonta- ja selvittämistyössä tarvittava tieto sekä sen käsittely ja jakaminen tehokkaasti viranomaisten kesken on haasteellista etenkin tietomäärän lisääntyttyä huomattavasti. Tietojen käsittelyn ja analysoinnin tehokkuutta voidaan parantaa kehittämällä digitalisaatioon ja tekoälyyn liittyviä ratkaisuja. Valtiovarainministeriön koordinoimalla rahanpesun estämisen digitalisaatio –hankkeella vastataan tähän tarpeeseen. Hanke edistää hallitusohjelman tietojenvaihtoa

koskevaa kirjausta sekä Euroopan unionin neuvoston kesäkuussa 2020 Suomelle antamaa maakohtaisen suosituksen täytäntöönpanoa. Hanke toteutetaan osana Suomen kestävän kasvun ohjelman mukaista kansallista elpymis- ja palautumissuunnitelmaa (RRP) vuosina 2021-2026.

Sähkömarkkinoiden häiriöiden vakauttamistoimina eduskunta hyväksyi syyskuussa 2022 valtuuden 10 miljardin euron laina- ja takausohjelmalle sähkön johdannaismarkkinoilla toimivien yhtiöiden johdannaisten edellyttämien vakuuksien aiheuttamien likviditeettitarpeiden kattamiseksi. Lainaohjelma valmisteltiin ohjeineen toteutusvalmiuteen, mutta sähkömarkkinoiden tasaantumisen vuoksi yhtään hakemusta ei vuoden 2022 aikana tullut käsittelyyn. Vuoden aikana jatkuivat myös valtioneuvoston vuonna 2020 koronakriisin tukitoimina Finnairille ja huoltovarmuuskriittisille varustamoyhtiöille myöntämiin takauksiin liittyvät toimenpiteet. Vuoden aikana toteutettiin jo toisen vuonna 2020 myönnetyn varustamotakauksen exit-ratkaisu, mikä osoitti tilapäiseksi tueksi tarkoitetun takausjärjestelyn toimivuuden. Finnairin takaukseen tehtiin voimassaolon jatkamista koskeva päätös.

Yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön ja ympäristöministeriön kanssa osallistuttiin Investin-rahoitusohjelman valmisteluun, johon liittyen valtioneuvosto myönsi syyskuussa 2022 EU:lle 8,7 miljoonan euron suuruisen back-to-back –takauksen.

Valtion velanhallintamallin kehittämistyötä jatkettiin joulukuussa 2021 valmistuneen työryhmäraportin suositusten mukaisesti. Kevään aikana toimeenpantiin muun muassa velanhallinnan raportointiin, valtion kassasijoituksiin ja oikeudellisen riskin hallinnointiin liittyviä työryhmäraportin suosituksia. Osa näistä vaati valtiovarainministeriön Valtio-konttorille antaman velanhallinnan määräyksen päivittämisen. Päivitetty määräys tuli voimaan kesäkuussa. Syksyn aikana toteutettiin myös valtion velan korkoriskin hallinnointia koskeva ulkoinen arviointi. Arviointiraportti valmistui joulukuussa 2022. Arviointi liittyi edellä mainitun työryhmäraportin valtion velan korkoriskin hallinnassa käytettävän analyysimallia koskevan suosituksen toimeenpanoon.

Hallitus- ja harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman (2020-2023) mukaisesti valtiovarainministeriö käynnisti hankintamenettelyn selvityksestä koskien pörssiyhtiöiden hallintarekisteröityjen osakkaiden tietojen asettamisesta saataville julkiseen rekisteriin. Selvityksen tavoitteena on arvioida tämän toteuttamismahdollisuutta oikeudellisena ja teknisenä kysymyksenä sekä toimintavaihtoehtojen hyötyjä ja haittoja. Tarjousten määräaika oli vuoden 2022 lopulla ja niiden arviointi tapahtuu vuoden 2023 puolella.

Valtion eläkerahaston rahastointia koskeva hallituksen esitys annettiin keväällä ja eduskunta hyväksyi lakimuutoksen huhtikuussa. Elokuussa annettiin uusi Valtion eläkerahastoa koskeva valtiovarainministeriön määräys, jossa muutettiin muun muassa sijoitustoiminnan allokaatorajoja.

Joulukuussa 2022 valtiovarainministeriö julkaisi vuosittaisen katsauksen valtion taloudellisiin vastuisiin ja riskeihin. Valtion vastuiden kasvun hillitseminen on osoittautunut viime vuosina vaikeaksi talouskehityksen suhdanteista riippumatta. Vuoden 2022 tilannetta vaikeuttivat Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat vaikutukset. Viime vuosien kriisien seurauksena vastuut ovat kasvaneet sekä valtionvelan että ehdollisten vastuiden muodossa. Lisäksi kasvavana lisärasituksena valtiontaloudelle on tullut kohoava korkotaso, joka kasvattaa valtionvelan korkomenoja sekä korkotukilainoihin liittyviä korkomaksuja. Tuleviin kriiseihin varautumiseksi valtion riskinkantokyvyn parantaminen on entistäkin tärkeämpää.

SDG-TAVOITE 10: ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

10.5 Parantaa globaalien rahoitusmarkkinoiden ja -instituutioiden sääntelyä ja valvontaa sekä tukea tällaisen sääntelyn käyttöönottoa

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.4 Vähentää vuoteen 2030 mennessä merkittävästi rahan sekä aseiden laittomia siirtoja, tehostaa varastetun omaisuuden palauttamista ja taistella kaikkea järjestäytyneen rikollisuuden muotoja vastaan

1.2.7 EU:n talousarvio ja rahoituskehys

Euroopan komissio hyväksyi 7.6.2022 Euroopan unionin talousarvioesityksen vuodelle 2023. Kyseessä on uuden monivuotisen rahoituskehityksen kolmas vuosibudjetti. Vuoden 2023 talousarviosta neuvoteltiin ensin jäsenmaiden kesken neuvostossa kesällä ja sitten

toimielinten välillä syksyllä 2022. Neuvosto ja parlamentti saavuttivat 14.11.2022 sovun talousarviosta, minkä jälkeen kumpikin toimielin vielä vahvisti osaltaan sovinnon joulukuussa. Vuoden 2023 talousarvion sitoumusmäärärahat ovat yhteensä noin 186,6 miljardia euroa ja maksumäärärahat ovat yhteensä noin 168,6 miljardia euroa. Talousarvion painopisteitä ovat muun muassa vihreä siirtymä, digitalisaatio ja Ukrainan tukeminen.

Vuonna 2022 Euroopan komissio antoi myös viisi EU:n lisätalousarvioesitystä, joiden pohjalta hyväksyttiin EU:n lisätalousarviot 1–5/2022.

Euroopan komissio antoi 14.7.2021 niin kutsutun 55-valmiuspaketin, jonka eräät ehdotukset kuten päästökauppadirektiivin muuttamista, hiilirajamekanismia ja sosiaalista ilmasto-rahastoa koskevat ehdotukset, liittyvät uusiin omiin varoihin ja rahoituskehysasetukseen. Näistä neuvoteltiin edelleen vuonna 2022 ja alusta sopu saavutettiin 18.12.2022. EU-yksiköstä osallistuttiin edellä mainittuja ehdotuksia koskeviin valmisteluihin omien varojen ja rahoituskehysasetuksen näkökulmista.

Euroopan komissio antoi 22.12.2021 ehdotuksensa muuttaa omien varojen järjestelmästä tehtyä neuvoston päätöstä uusien omien varojen käyttöönottamiseksi sekä EU:n rahoituskehysasetusta. Komissio ehdottaa seuraavia uusia omia varoja: 1) 25 % EU:n päästökaupparjestelmästä kertyvistä huutokauppatuloista, 2) 75 % hiilirajamekanismista saatavista tuloista, 3) kansallinen rahoitusosuus, joka olisi 15 % suurten monikansallisten yritysten markkinavaltioille allokoitavasta liikevoitto-osuudesta. Ehdotuksilla pyritään rahoittamaan ensisijaisesti elpymisvälineen takia otettujen lainojen takaisinmaksua sekä toisaalta ehdotettua sosiaalista ilmatorahastoa. Ehdotuksia käsiteltiin kerran tammikuussa 2022 neuvoston työryhmissä. Ehdotusten käsittelyä jatkettaneen vuonna 2023 neuvoston työryhmissä, kun 55-valmiuspaketin säädökset on saatu vii-meistelyä.

Euroopan komissio antoi 25.6.2021 ehdotuksensa ns. omien varojen käyttöönottoasetuksen (MAR) muuttamisesta. Ehdotuksen tarkoituksena oli lisätä omien varojen käyttöön asettamisen ennustettavuutta jäsenmaiden kannalta sekä säätää riitojenratkaisu-menettelyistä. Neuvoston työryhmä pääsi 2.3.2022 alustavaan sopuun asetusmuutoksesta. Muutos tuli voimaan 13.4.2022.

Euroopan komissio antoi 14.3.2022 ehdotukset MAR-asetuksen muuttamisesta sekä ns. IMSOR-asetuksen muuttamisesta, jotka liittyvät 22.12.2021 annettuihin uusien omien varojen ehdotuksiin. Neuvoston työryhmässä ehdotuksia käsiteltiin kerran. Varsinainen käsittely alkanee vuonna 2023.

Euroopan komissio antoi keväällä 2022 kaksi varainhoitoasetuksen muutosehdotusta. Komissio antoi 22.4.2022 muutamaa asiaa, kuten negatiivisten tulojen laajennusta, koskevan ehdotuksen ja laajan uudelleenlaadintaehdotuksen 16.5.2022. Ehdotusten käsittely neuvoston työryhmässä aloitettiin vuonna 2022 ja sitä jatketaan vuonna 2023.

Euroopan komissio antoi 9.11.2022 Ukrainan makrotaloudellista tukea koskevan ehdotuksen, johon liittyivät myös rahoituskehysasetuksen ja varainhoitoasetuksen muutosehdotukset. Ukrainan tukeen liittyvät ehdotukset käsiteltiin neuvostossa pikaisesti. Varainhoitoasetuksen muutos annettiin 6.12.2022 ja rahoituskehysasetuksen muutos 15.12.2022.

Lisäksi EU-yksiköstä osallistuttiin EU-budjetin näkökulmasta erilaisten EU-asioiden valmisteluihin, jotka liittyivät Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainaan

1.2.8 Kuntapolitiikka

Kunnat ovat merkittävässä murrosvaiheessa niin eriytyvien olosuhteiden kuin hallinnollisten muutosten vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus, jota kuvataan luvussa 3.1.4.2, vaikuttaa kuntiin monin tavoin. Valmisteilla oleva TE-palveluudistus puolestaan on tuomassa kunnille uusia tehtäviä.

Ratkaisuja kuntien murrosvaiheeseen, eriytymiseen ja tulevaisuuteen haettiin helmikuun alussa julkaistussa raportissa Kuntapolitiikka käännekohdassa: Kuntien toimintaedellytysten vahvistaminen ja kuntapolitiikan tulevaisuuden skenaariot. Siinä käsiteltiin laajasti kuntapolitiikan ja kuntien kannalta merkittäviä kokonaisuuksia, kuten taloutta, tehtäviä, itsehallintoa, rakenteita, kuntien yhteistyötä. Työn havainnot pitkäjänteisemmästä ja yhtenäisemmästä kuntapolitiikasta sekä laaditut kolme kuntapolitiikan vaihtoehtoista tulevaisuuden kehityskulkua ovat muodostaneet rungon, jonka pohjalta kuntapoliittista keskustelua on jatkettu valtion ja kuntien eri toimijoiden, tutkijoiden ja myös kansanedustajien kanssa. Syksyllä käynnistyi Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin toteuttama ja rahoittama kaksivuotinen hanke ”Delivering Good Governance and Balanced Local Economy in Finland”, jonka yhtenä osatuotoksena tullaan toteuttamaan vertaisarviointi eurooppalaisista eriytyneen tehtävänjaon malleista. Työn on tarkoitus tukea kuntapoliittisia jatkopohdintoja.

TE-palveluudistuksen valmistelua jatkettiin vuoden 2022 aikana työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Valtiovarainministeriön vastuulla on ollut erityisesti järjestämisvastuuseen ja kunnalliseen itsehallintoon sekä rahoitukseen liittyvien kokonaisuuksien valmistelu. Hallituksen esityksen lausuntokierros pidettiin loppukeväästä 2022 ja esitys annettiin eduskunnalle 6.10.2022. Kunnille palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi 1.1.2025.

Kotikuntalain kokonaisuudistusta valmisteltiin. Kotikuntalaki on säädetty lähes 30 vuotta sitten ja siihen on tehty lukuisia muutoksia, joten jo yksistään lakitekniset syyt puoltavat lain kokonaisuudistusta. Vuoden aikana käytiin läpi kotikuntasääntelyn nykytilaa ja muutostarpeita sekä valmisteltiin alustavia ehdotuksia uuden kotikuntalain sisällöksi. Joulukuussa toteutettiin keskeisten sidosryhmien kuulemiskierros alustavista sääntelyehdotuksista.

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

1.3.1.1 Työllisyyden ja tuottavuuden kasvun vahvistaminen

Talouden kasvu perustuu työllisyyden ja tuottavuuden kasvulle. Valtiovarainministeriö on tuottanut ja ollut mukana tuottamassa analyysejä ja valmistelua toimenpiteistä, joiden tavoitteena on työllisyyden ja tuottavuuden kasvun edistäminen.

Työllisyyden kehitys jatkui vuoden 2022 aikana hyvänä. Työllisiä oli vuonna 2022 noin 65 000 enemmän kuin vuonna 2021 ja joulukuussa 2022 työllisiä oli noin 110 000 enemmän kuin vuonna 2019 keskimäärin ennen koronavuotta. Työllisyysaste oli vuonna 2022 73,8 prosenttia ja trendi vuoden lopulla 74,5 prosentti. Ottaen huomioon työvoimatutkimuksen menetelmämuutoksen, joka alensi työllisyysastetta noin prosenttiyksiköllä, aieman menetelmän aikana asetettu 75 prosentin työttömyysastetavoite saavutettiin vuoden aikana.

Tuottavuuden kasvu on sen sijaan ollut ollut heikkoa viime vuosina verrattuna sekä finanssikriisiä edeltävään aikaan että verrokkimaihin. Vuosina 2015-2021 työn tuottavuus on kasvanut keskimäärin vain 0,8 prosenttia vuosittain. Valtiovarainministeriön ennusteen perustella tuottavuuden kasvu on jäämässä vaisuksi myös vuonna 2022.

Vuonna 2022 talouteen vaikuttivat ennen muuta koronarajoitusten poistuminen ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan. Kuluttajahintojen nousu oli erittäin nopeaa ja se heikensi huomattavasti kotitalouksien ostovoimaa. Valtiovarainministeriössä tehtiin selvityksiä ja analyysejä sodan ja hintojen nousun vaikutuksista talouteen ja työllisyyteen. Energian hinnan nousun ja inflaation kansallisia ja EU-tason kompensointisuunnitelmia arvioitiin useasti Valtiovarainministeriössä vuonna 2022.

Vuoden aikana valtiovarainministeriössä valmisteltiin virkamiespuheenvuoro, jonka keskeinen teema oli talouskasvun vauhdittaminen työllisyyttä ja tuottavuutta parantamalla. Puheenvuorossa ja sen taustamuistiossa kartoitettiin keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi.

Lisäksi ministeriössä tehtiin arvioita julkisen sektorin palkankorotusten vaikutuksista julkiseen talouteen, yleisiin palkkoihin, työllisyyteen ja kasvuun.

Valtiovarainministeriön yhteydessä toimiva itsenäinen ja riippumaton Tuottavuuslautakunta tarkasteli tuottavuuden kehitystä yksityisellä sektorilla. Vuoden 2022 raportissa erityisen huomion kohteena oli talouden resurssien kohdentuminen ja sen vaikutus tuottavuuskehitykseen.

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.1 Ylläpitää kaikkia koskevaa talouskasvua kansallisten olosuhteiden mukaisesti

8.2 Saavuttaa korkeampi taloudellisen tuottavuuden taso monipuolistamisen, teknologian uudistamisen ja innovaatioiden avulla, esimerkiksi panostamalla lisäarvoa luovin ja työvoimavaltaisiin aloihin

1.3.1.2 Julkisen talouden kestävyden turvaaminen

Valtiontalous

Vuonna 2022 valmistui hallitusohjelman mukaisesti negatiivista tuloveroa ja työtulotukea selvittävän työryhmän työryhmäraportti sekä kaivosveron toteuttamista arvioineen työryhmän arviomuistio. Julkisen talouden tasapainon ja hyvän veropolitiikan edellytysten parantamiseksi valtiovarainministeriö on pyrkinyt lisäämään julkiseen talouteen ja verotukseen liittyvää tutkimusta. Kertomusvuonna saatiin päätökseen esimerkiksi taustaselvitys Suomen energiaverotuksen kehitystyölle.

Suomen talous on kohdannut kuluneen vaalikauden aikana kaksi suurta sokkia. Ensin koronapandemia ja alkuvuodesta 2022 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, joista jälkimmäinen on vaikuttanut voimakkaasti valtiovarainministeriön työhön liittyen hallituksen talous- ja finanssipolitiikan tukemiseen vuonna 2022. Venäjän hyökkäyssota on osaltaan kasvattanut julkisen talouden velkaantumista voimakkaasti. Venäjän Ukrainassa aloittamaan hyökkäyssotaan liittyvät kehyksen ns. poikkeuslausekkeeseen luettavat menot ovat vuosina 2022–2026 yhteensä noin 8 miljardia euroa. Tästä arviolta reilut 0,2 miljardia euroa jää lopulta pysyväksi menotasoksi muun ollessa määräaikaista.

Osin hyökkäyssodasta johtuva energian hintojen nousu ja yleinen inflaatio ovat myös vaikuttaneet huomattavasti finanssipoliittiseen valmisteluun ja valtiontalouteen. Myös valmistautuminen sosiaali- ja terveystalouden uudistukseen vuonna 2023 aiheutti useita menopaineita vuoden 2022 aikana.

Julkisen talouden suunnitelman valmisteluprosessi oli keväällä 2022 edellistä vuotta suoraviivaisempi ja suunnitelma sisälsi muun muassa linjauksia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan edistämiseksi ja tulevaisuuden kestävä kasvun vahvistamiseksi. Lisäksi suunnitelmassa tehtiin merkittäviä panostuksia maanpuolustukseen, kyber- ja rajaturvallisuuteen sekä sotaa Ukrainasta pakenevien auttamiseksi. Näitä panostuksia myös jatkettiin vuoden 2022 aikana valmistelluissa lisätalousarvioissa, joita valmisteltiin yhteensä neljä kappaletta. Valtiovarainministeriön tehtäviin kuului muun muassa hallituksen budjettiesityksiin ja julkisen talouden suunnitelmaan liittyvien analyysien ja yhteenvetojen valmistelu.

Vuoden ensimmäinen lisätalousarvio annettiin helmikuun alussa. Lisätalousarvioesityksessä ehdotettiin määrärahoja muun muassa koronavirustilanteen heikentymisen johdosta tehtyjen rajoitustoimien korvauksiin yrityksille, kulttuurialan yhteisöille, liikunnan ja urheilun alalle sekä muihin välttämättömiin koronavirustilanteesta aiheutuneisiin menotarpeisiin. Vuoden 2022 toisessa lisätalousarvioesityksessä vastattiin Venäjän Ukrainassa

aloittaman hyökkäyssodan välittömästi aiheuttamiin määrärahatarpeisiin sekä lievennetään koronan aiheuttamia haittoja lapsille ja nuorille. Määrärahoja ehdotettiin nettomääräisesti yhteensä 2,3 miljardilla eurolla.

Kolmannessa lisätalousarviossa ehdotettiin 10 miljardin euron laina- ja takausohjelmaa sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville suomalaisen yhteiskunnan kannalta kriittisille yhtiöille. Neljännessä lisätalousarviossa ehdotettiin määrärahoja muun muassa Suomen puolustusvalmiuden varmistamiseen, Ukrainan tukemiseen, koronavirustilanteesta aiheutuneisiin välttämättömiin korvauksiin ja itärajan rajaesteen suunnitteluun ja pilotointiin.

Vuodelle 2022 esitettiin varsinaisessa talousarviossa 64,9 miljardin euron määrärahoja, joloin alijäämäksi olisi muodostunut 7 miljardia euroa. Määrärahoja lisättiin lisätalousarvioissa nettona 13 miljardilla eurolla tai 3 miljardilla eurolla mikäli laina- ja takausohjelma jätetään huomiotta. Vastaavasti budjetoitu alijäämä kasvoi 7 miljardista 8,6 miljardiin euroon ilman laina- ja takausohjelman vaikutusta, sillä vuoden mittaan tuloarvioita korjattiin 1,4 miljardilla eurolla ylöspäin.

Valtiovarainministeriössä aloitettiin syksyllä 2022 valmistautuminen kevään 2023 hallitusohjelmaneuvoitteluihin julkisen talouden näkökulmasta. Syksyllä asetettiin meno- ja rakennekartoitustyöryhmä, joka valmistelee valmistelee seuraavalle hallitukselle toimenpide-ehtotuksia (säästökohteita, rakenteellisia muutoksia, maksutulojen muutoksia), joilla virkamiespuheenvuorossa esitettävään julkisen talouden sopeuttamistarpeeseen voidaan vastata seuraavien hallituskausien aikana. Syksyllä asetettiin myös verokartoitustyöryhmä, joka valmistelee päätöksenteon tueksi aineistoa verojärjestelmän tuottamista tuloista sekä verojärjestelmän eri kiristysvaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista.

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.1 Ylläpitää kaikkia koskevaa talouskasvua kansallisten olosuhteiden mukaisesti

8.2 Saavuttaa korkeampi taloudellisen tuottavuuden taso monipuolistamisen, teknologian uudistamisen ja innovaatioiden avulla, esimerkiksi panostamalla lisäarvoa luovin ja työvoimavaltaisiin aloihin

Kuntatalous

Kuntatalous pysyi tilinpäätösarvioiden tunnusluvuilla mitattuna vuonna 2022 melko vahvana menojen ripeästä kasvusta huolimatta. Tilikauden tulos oli tilinpäätösarvioiden mukaan noin 1,3 miljardia ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lievästi negatiivinen. Vuoden 2022 tulosta paransivat kuitenkin kertaluonteiset myynnit. Kuntatalouden toimintakate heikkeni lähes 7 prosenttia edellisvuodesta ja vuosikate noin 8 prosenttia. Valtio korvasi jälleen kunnille ja kuntayhtymille koronaepidemiasta aiheutuneet välittömät kustannukset, mutta muuten covid-19-tukitoimet pienenivät huomattavasti edeltäneen vuoden tasosta. Omaisuuden myynnit vähensivät lainanottotarvetta ja lainakannan kasvuvauhti hidastui noin prosenttiin. Kuntatalouden lainakanta oli (sisäiset lainat poistettuna) 24,3 miljardia euroa.

Tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien toimintakate kasvoi 6,3 prosentilla. Valtionosuudet kasvoivat 0,63 miljardilla eurolla pääosin valtion kunnille antamien uusien tehtävien mukaan. Verotulot kasvoivat vuotta 2021 paremmin, kunnallisvero kasvoi 5,1 prosenttia ja kuntien osuus yhteisöveron tuotosta 6,5 prosenttia. Tähän vaikutti osaltaan kunnille vuosille 2020 ja 2021 annetun 10 prosenttiyksikön korotus yhteisöveron jako-osuuteen. Korotus kasvatti verotuloja vielä noin 205 miljoonalla eurolla viime vuonna. Kiinteistöveron tuotto kasvoi 6,2 prosenttia. Kokonaisuutena kuntien rahoituksen riittävyys heikkeni hieman. Kuntien nettoinvestoinnit laskivat vuoden 2021 tasolta noin 0,68 miljardilla eurolla, myös kuntien lainakanta väheni 0,44 miljardilla eurolla 19,7 miljardiin euroon.

Kuntayhtymien vuosikate heikkeni lievästi eli noin 100 miljoonalla eurolla 720 miljoonaan euroon. Vuosikate riitti kuitenkin kattamaan poistot, mutta ei nettoinvestointeja. Vuosikatteen heikkeneminen johtui siitä, että toimintakulut kasvoivat toimintatuottoja enemmän. Sekä toimintakulujen että toimintatuottojen kasvu oli varsin maltillista, kulujen kasvun ollessa 2,7 prosenttia ja tuottojen 2 prosenttia. Nettoinvestoinnit kasvoivat noin 350 miljoonalla eurolla lähes 1,6 miljardiin euroon. Kasvaneet investoinnit yhdessä heikentyneen vuosikatteen kanssa vaikuttivat lainamäärän merkittävään kasvuun. Yhteenlaskettu lainamäärä kasvoi lähes 800 miljoonalla eurolla vajaaseen 7 miljardiin euroon. Investointien ja lainamäärän kasvu koostuu pääosin sairaanhoitopiireistä.

Vuoden 2022 aikana ei suoritettu yhtään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä. Kuntien vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden mukaan kaksi kuntaa ei saanut taseen kertynyttä alijäämää katettua kuntalain mukaisessa ajassa, joten arviointimenettely on näiden osalta mahdollisesti edessä syksyllä 2023.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen automaattista raportointia koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2020. Kunnat ja kuntayhtymät toimittavat erikseen säädetyt taloustietonsa suoraan taloushallinnon tietojärjestelmistään valtiokonttorin ylläpitämään

valtakunnalliseen tietovarantoon yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Tiedot oli toimitettava uudella mallilla vuoden 2021 alusta alkaen. Tilinpäätöstietojen keruussa oli valtiokonttorissa ongelmia sekä puutteita. Lisäksi 9 kuntaa ja 11 kuntayhtymää ei ilmoittanut tietojaan järjestelmään annetussa ajassa. Tämän johdosta puuttuvien kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöstiedot otettiin mukaan vuoden 2021 tilinpäätösten mukaisesti.

1.3.1.3 Hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtyminen oikeudenmukaisella tavalla

Hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymisen edistäminen oikeudenmukaisella tavalla vuoteen 2035 mennessä on ollut yksi valtiovarainministeriön toimialan keskeisistä tavoitteista tällä hallituskaudella. Vuonna 2022 kulkemista tätä tavoitetta kohti edistettiin muun muassa verotukseen, talousarvioon ja sen määrärahoihin, rahoitukseen ja rahoitusmarkkinasääntelyyn, julkisen hallinnon kehittämiseen ja ohjaukseen ja valtiovarainministereiden ilmastokoalition työhön liittyvin toimin. Näiden toimien lisäksi valtiovarainministeriö täydensi strategiakokonaisuuttaan ilmasto- ja luontostrategialla, jossa täsmennetään ministeriön näkökulma, rooli ja keskeiset välineet ilmasto- ja luontopolitiikan valmistelua ja vaikuttamista varten.

Verotuksessa parafiinisen dieselin verotuen ja energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen pienentämistä jatkettiin. Lisäksi kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavien lämpöpumppujen, konesalien ja sähkökattiloiden, kiinteistökohtaisten teollisen mittaluokan lämpöpumppujen, energiatehokkuus- ja energian hyödyntämiskriteerit täyttävien konesalien, geotermisten lämpölaitosten kiertovesipumppujen, ja kierrätysteollisuuden siirrettiin alennetun sähköverokannan piiriin. Kotitalousvähennystä korotettiin öljylämmityksen luopumisen osalta määräaikaaisesti lämmitystapamuutosten tukemiseksi.

Talousarvioesityksen yhteydessä laadittavaa kestävä kehityksen budjetointia jatkettiin vakiintuneen käytännön mukaisesti. Toimintakertomusvuonna hiilineutraalisuuteen liittyvien määrärahojen taso oli ennätyksellisen korkea, johon vaikuttivat sekä hallituksen keväällä 2022 Venäjän aloittaman hyökkäyssodan jälkeen päättämät ylimääräiset panostukset vihreää siirtymää edistäviin investointeihin että Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus, josta merkittävä osa kohdistuu hiilineutraaliutta tukeviin määrärahoihin.

Valtiovarainministeriön johdolla Suomi osallistui vuonna 2022 useampaan kestävä rahoitusta sivuaviin EU-neuvotteluihin. Tällaisia neuvotteluja olivat muun muassa EU:n kestävä rahoituksen taksonomian delegoitujen asetusten valmisteluun osallistuminen sekä vihreiden joukkolainojen EU-standardin ja luottolaitoslainsäädännön uudistamista koskevat EU-neuvottelut. Kansallisessa vihreän siirtymän rahoituksen työryhmässä puolestaan tarkasteltiin valtiovarainministeriön, ympäristöministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön

yhteisjohdolla vihreän siirtymän rahoitukseen liittyviä kapeikkoja ja toimia, joilla voitaisiin edistää rahoituksen kohdentumista vihreää siirtymää vauhdittaviin investointeihin ja hankkeisiin.

Julkisen hallinnon kehittämiseen ja ohjaukseen liittyviä hiilineutraalisuutta edistäviä toimia vuonna 2022 olivat muun muassa valtion toimitilojen energiansäästöohjelman toimeenpano ja valtion uusi ympäristöystävällisyyttä ja matkustustarpeen arviointia korostavan matkustusstrategian käyttöönotto. Näiden toimien lisäksi kansallisen julkisten hankintojen strategian toimeenpanon yhteydessä valmisteltiin vähähiilisten hankintojen pelikirja hankintayksiköiden ymmärryksen ja kyvykkyyden lisäämiseksi ja kehitettiin uusia keinoja hankintojen hiili- ja ympäristöjalanjäljen tunnistamiseen ja mittaamiseen. Myös työtä julkisten palvelujen digitalisaation ilmastovaikutusten arvioinnin kehittämiseksi jatkettiin.

Suomi on ollut toinen rinnakkaispuheenjohtajista valtiovarainministereiden kansainvälisessä ilmastokoalitiossa (Coalition of Finance Ministers for Climate Action) tämän perustamisesta saakka vuonna 2019. Koalition kautta valtiovarainministerit ovat tulleet aiempaa tiiviimmin mukaan kansainväliseen ilmastotyöhön, ja esimerkiksi vuonna 2022 suuri joukko ministereitä osallistui YK:n Sharm-el-Sheikhissa Egyptissä järjestetyn kansainvälisen ilmastokokouksen (COP27) Finance Day -tapahtumaan. Ilmastokoalitio on myös ajanut ilmasto- ja luontotyön kytkemistä osaksi talous- ja finanssipolitiikan suunnittelua ja edistänyt tämän toiminnan kehittämistä valtiovarainministeriöissä esimerkiksi taustaraporttien muodossa.

SDG-TAVOITE 13: ILMASTOTEKOJA

13.2 Integroida ilmastonmuutosta koskevat toimenpiteet kansalliseen politiikkaan, strategioihin ja suunnitteluun

SDG 17: YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

17.14 Parantaa kestäväää kehitystä koskevan politiikan johdonmukaisuutta

1.3.1.4 Rakenteiden ja toimintatapojen luominen asiakaslähtöisille ja tuloksellisille julkisille palveluille

Julkkisen hallinnon strategian (linkki ruotsinkieliseen <https://forvaltningsstrategin.fi/>) mukaista hallinnon uudistamista vietiin eteenpäin niin valtionhallinnon sisällä kuin kuntien ja hyvinvointialuevalmistelun kanssa muun muassa toteuttamalla kunta-valtio-työpajasarja teemalla digitaalinen turvallisuus. Hyvinvointialueiden toimeenpanon tueksi käynnistettiin hyvinvointialueiden johtoryhmien valmennus yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Julkkisen hallinnon tietopohjaisen kehittämisen ja uudistamisen tueksi teetettiin [etnografinen tutkimus kuntien ja valtion välisestä suhteesta ja julkisen hallinnon strategian hyödyntämisestä kuntakentällä](#). Sen mukaan julkisen hallinnon strategiaa pidetään yleisesti ottaen hyvänä, ja sen ajamia teemoja tavoittelemisen arvoisina, mutta strategiaa tunnetaan hyvin huonosti. Kunnat kokevat, että valtio ei ymmärrä kuntakenttää tarpeeksi, strategia-työn merkitys kunnissa on vahvistunut, kuntien ja valtion väliseltä suhteelta toivotaan kummimaisuutta.

Julkkisen hallinnon strategian linjaukset on huomioitu valtioneuvoston eduskunnalle lokakuussa 2022 antamassa [Suomen digitaalinen kompassi –selonteossa](#), jonka tavoitteena on vahvistaa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista kansallista digitalisaatiokehitystä. Pääviestit julkisen hallinnon strategiasta kirjattiin [valtiovaraministeriön virkamiespuheenvuoroon](#) ehdottaen ratkaisuja uudistamislinjausten edistämiseksi vuodesta 2023 eteenpäin.

[Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus 2030](#) – hankkeen toimeenpano on käynnissä kolmessa ensimmäisessä maakunnassa (Päijät-Häme, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala). Uudistuksen avullarakennetaan usean viranomaisen yhteisiä asiakaspalvelupisteitä ja vähennetään tarpeetonta toimistotilaa valtiolla. Tavoitteena on palvelutason parantuminen ja viranomaispalvelujen yhdenvertainen saanti koko maassa.

Valtion virastojen aukiololainsäädäntö hyväksyttiin syksyllä 2022 ja uudistus tuli voimaan vuoden 2023 alusta. Uudistuksessa pääosin luovuttiin kellonaikakohtaisesta aukiolosäätelystä. Viranomaiset saavat päättää itse aukioloajoistaan säätelyn mukaisissa puitteissa siten, että aukioloaikaa voidaan kohdentaa niille asiointipaikoille ja niihin kellonaikoihin, jolloin käyntiasiointia on. Joustava aukiolosäätely mahdollistaa palveluverkon kehittämisen ja käyntiasioinnin mahdollistamisen kustannustehokkaalla tavalla.

Valtioneuvosto hyväksyi maaliskuussa 2022 [Valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen valtakunnallisen suunnitelman](#) (linkki ruotsinkieliseen <https://valtioneuvosto.fi/delegate/file/104227>). Suunnitelma perustuu 1.1.2022 voimaan tulleeseen lakiin valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen perusteista

(728/2021). Suunnitelman avulla vahvistetaan alueellisen läsnäolon suunnitelmallisuutta koko maassa. Valtiovarainministeriö asetti yhteistyöryhmän seuraamaan suunnitelman toteutumista.

Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton yhteisessä [Hankinta-Suomi-ohjelmassa](#) toimeenpannaan [kansallista julkisten hankintojen strategiaa](#) edistämällä talouden kestävyyttä ja julkisten hankintojen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Ohjelmassa ovat mukana valtio, hyvinvointialueet, kuntia ja kuntayhtymiä, seurakuntia, yrityksiä ja asiantuntijaorganisaatioita. Ohjelman avulla on tuotettu selvityksiä, oppaita ja työkaluja hankintojen johtamiseen ja suunnitteluun sekä hankintojen vastuullisuuteen liittyen. Yhteistyön tuloksena on käynnistymässä runsaasti uusia vähähiilisuuden edistämiseen, digitalisaatioon, innovatiivisuuteen, työllistämiseen, osaamisen kehittämiseen, pk-yritysten asemaan ja työelämän ihmisoikeuksiin [liittyviä toimia](#).

Hankintastrategian mukaiset linjaukset on laadittu 80 prosentissa yli 5 miljoonalla vuosittain hankkivista valtion virastoista ja laitoksista. Vuonna 2022 julkisten hankintojen ilmoituskanava [HILMA](#):ssa ilmoitetuista hankinnoista 29 prosenttia edisti vähähiilisyyttä. Hankintastrategian mukaisesti muodostetuissa kaikille avoimissa teemaryhmissä työskentelee aktiivisesti noin 1000 jäsentä. Jäsenenä on niin valtio- ja kuntasektorin hankinta-ammattilaisia, yritysten edustajia kuin tutkijoitakin.

[Julkisten palveluiden kansalais- ja asiakastyytyväisyyden tietopohjaselvitys](#) osoitti, että Suomen julkinen hallinto kokoa tällä hetkellä paljon seuranta- ja arviointitietoa, mutta epäyhteneväisyyden ja yhteismitattomuuden takia kokonaiskuvaa ei ole mahdollista muodostaa. Selvityksessä suositeltiin kansalais- ja asiakastyytyväisyyden seurannan ja arvioinnin nostamista julkisen hallinnon jatkokehittämisessä keskeiseen asemaan, asiakas- ja kansalaistyytyväisyyden kartoittamiseen yhtenäistä toimintamallia ja indikaattorikehikkoa mittareista sekä myöhemmin julkisen hallinnon sähköistä tulosportaalia.

[Valtionhallinnon virkamiesetiikan ja -moraalin tilasta tehdyn kansalaiskyselyn](#) tulosten mukaan 62 prosenttia suomalaisista luottaa valtionhallintoon ja sen virkamiesten toimintaan. Luottamus on kasvanut viisi prosenttiyksikköä vuodesta 2016, jolloin kysely viimeksi toteutettiin. Valtionhallinnon ja yliopistojen johdolle suunnatun [Julkisen sektorin innovaatiobarometrin](#) tulosten mukaan asiakkaiden ja kansalaisten tarpeet ja odotukset olivat merkittävin motivoiva tekijä innovaatiotoiminnalle valtionhallinnossa. Vastaajat arvioivat organisaatioidensa käyttöön ottamien merkittävimpien innovaatioiden parantaneen erityisesti prosessien toimivuutta, tuottavuutta sekä asiakkaiden ja kansalaisten tyytyväisyyttä.

OECD:n vuonna 2021 tekemissä arvioinneissa havaittiin, että kansalaisten luottamus julkisiin instituutioihin ja tyytyväisyys demokratiaan on korkealla, mutta niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin on Suomessa pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin. OECD suositteli Suomelle sosiaalisen vuoropuhelun lisäämistä ja kansallisten dialogien kokonaisuuden luomista sekä Suomea koskevassa [luottamusarvioinnissaan](#) että arvioinnissaan suomalaisen [kansalaisyhteiskunnan tilasta](#). Kansallisten dialogien malli valmistui toukokuussa 2022 ja sitä pilotoitiin maahanmuuttodialogeissa syksyllä 2022. Kansalliset dialogit ovat uudenlainen malli yhteiskunnallisen vuoropuhelun toteuttamiseen kansalaisten, yhteisöjen ja viranomaisten yhteistyönä. Dialogeissa keskustellaan ihmisille ja yhteisöille tärkeistä asioista tavalla, joka vahvistaa osallisuutta ja synnyttää ihmisten kokemuksiin perustuvaa ymmärrystä erilaisista haasteista ja mahdollisuuksista

Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän työ jatkui vuonna 2022 ja ministerityöryhmän vastuualueelle lisättiin kyberturvallisuuden poliittiset linjaukset. Niin ikään jatkui data-, digi- ja tietopolitiikan yhteistyöryhmän digitoimiston toiminta. Digitoimisto vahvistaa ministeriöiden välistä yhteistyötä, koordinaatiota ja tiedonkulkua digitalisaatiossa ja datataloudessa ja toimii yhden luukun yhteyspisteenä kansalaisten ja sidosryhmien yhteydenotoille.

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) käynnisti valtiovarainministeriön tukemana v. 2022 alussa mittavan OIVA-kehittämishojelman (Kansalaisen oikeusturvan vahvistaminen digitalisaation keinoin v. 2022-2028). Tarkoituksena on digitalisoida DVV:n henkilöasioiden vireilepano, käsittely ja tiedoksianto. Suurimpia kehittämiskokonaisuuksia ovat perhe- ja perintöoikeudelliset sekä holhoustoimen palvelut. Ohjelman toteuttamisen myötä entisten maistraattipalveluiden käsittelyajat lyhenevät, asiakkaan asiointiin liittyvä vaiva vähenee ja palvelujen laatu kasvaa.

OIVA-ohjelmaan sisältyvien laajempien digitalisoinnin kehittämistoimien aloittamisen lisäksi DVV on valtiovarainministeriön ohjaamana toteuttanut myös pienempiä asiointiprosessien kehittämistoimia ja lisäksi siirtänyt viraston sisällä henkilöresursseja väliaikaisesti haastavimmissa tilanteissa oleviin palveluihin. Resursointia on myös suunnattu asiakkaiden ennako-ohjaukseen, itsepalveluun ja muuhun sähköiseen asiointiin. Virasto on myös selkeyttänyt ja tehostanut viestintäänsä ja mm. uudistanut kotisivujaan tavoitteena parempi asiakaspalvelu.

Valtiovarainministeriö on pyrkinyt turvaamaan DVV:n kyvyn suoriutua asiamukaisesti sen lakisääteisistä tehtävistä esittämällä virastolle lisärahoitusta asiakaspalveluruuhkien purkuun. Koska OIVA-ohjelmassa toteutetun digitalisoinnin vaikutus DVV:n käsittelyaikoihin näkyy vasta vähitellen, valtiovarainministeriö on esittänyt ja eduskunta myöntänyt DVV:lle lisärahoitusta väliaikaisesti lisähenkilöresursseihin kevään 2022 lisätalousarvioissa (1,6

miljoonaa euroa = 25 htv). Lisäresursseilla on saatu aikaan tavoiteltu vaikutus: ruuhkautuneiden palvelujen käsittelyajat ovat lähteneet laskuun keväällä 2022 ja tulossopimuksessa asetetut käsittelyaikatavoitteet ollaan saavutta-massa.

Valtiovarainministeriö on DVV:n käsittelyaikoihin liittyvien ongelmien tultua esiin vuonna 2021 tiivistänyt viraston ohjausta. Ministeriö seuraa jatkuvasti viraston suoriutumista säännöllisissä tulosohjaustapaamisissa joihin virasto on tuottanut vuoden 2022 alusta lähtien kuukausittaiset tulosraportit sisältäen henkilöasiakkaiden palvelujen käsittelyaikojen kehityksen. VM/JulkiCT:n ja DVV:n johdon tapaamisia järjestetään vähintään neljä kertaa vuodessa, jossa mm. palvelujen käsittelyajat sekä palvelutuotannon ja hankkeiden tilanteet ja ohjauksen kehittämistoimet käsitellään. Valtiovarainministeriö on erikseen vuonna 2022 asettanut OIVA-ohjelmalle seurantaryhmän.

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin toiminnan kehittämiseksi oli vuonna 2022 käynnissä valtiovarainministeriön ohjaamana laaja-alainen kehittämissuunnitelma. Asiakaskeskeisen strategian tueksi Valtorissa toteutettiin organisaatiomuutos ja vakiinnettiin uusi organisaatorakenne. Kehitystyötä tuettiin toteuttamalla valtiovarainministeriön tilaama Valtorin johtamisjärjestelmää ja organisaatiokulttuuria koskeva ulkopuolinen selvitys. Lisäksi Valtorissa toteutettiin tulossopimuksessa sovittuja kehittämistoimenpiteitä tietoturvallisuuden parantamiseksi ja kehittämiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen toimeenpano eteni suunnitellusti. Ensimmäiset aluevaalit toimitettiin 23.1.2022. Aluevaaleilla hyvinvointialueille valittiin aluevaltuustot. Hyvinvointialueiden väliaikaiset valmistelutoimielimet vastasivat uudistuksen valmistelusta alueilla alkuvuoden aikana aina siihen saakka, että aluevaltuustojen toimikausi alkoi 1.3.2022 ja aluehallitukset aloittivat toimintansa. Aluevaltuustojen tehtävänä oli päättää mm. hyvinvointialue- ja palvelustrategiasta, palveluverkon periaatteista, pelastustoimen palvelutasosta, hyvinvointialueen talousarviosta ja -suunnitelmasta ja jäsenten valitsemisesta toimielimiin.

Valtioneuvosto päätti kesäkuussa hyvinvointialueiden laskennallisista lainanottovaltuuksista vuodelle 2023. Neljän alueen lainanottovaltuuksia muutettiin erillisillä prosesseilla syksyn aikana. Hyvinvointialueiden rahoituslainsäädännön muutoksia valmisteltiin koko vuoden ajan. Rahoitukseen liittyvät siirtolaskelmat päivitettiin, ja uudistuksessa siirtyviä kustannuksia vastaavat tulot siirrettiin kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen vuoden 2023 alusta alkaen.

Syksyllä asetettiin hyvinvointialuetalouden ja -hallinnon neuvottelukunta valtion ja hyvinvointialueiden välistä vuorovaikutusta varten. Neuvottelukunta järjestäytyi ja käynnisti toimintansa loppuvuoden aikana.

Alueellista uudistuksen toimeenpanoa tuettiin tiiviissä vuorovaikutuksessa hyvinvointialueiden, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin kanssa erilaisissa valmisteluryhmissä ja verkostoissa. Toimeenpanon etenemistä seurattiin ja arvioitiin muodostamalla kuukausittain yhteinen tilannekuva, jossa tarkasteltiin erityisesti hallinnon ja toiminnan organisoimista, palvelujen järjestämistä ja ICT-muutosten toteutusta. Tiivis keskustelu edesauttoi kaikkia osapuolia tunnistamaan toimeenpanon etenemistä suhteessa lailla säädettyihin määräaikoihin. Vuodenvaihteen 2022–2023 siirtymä kuntapohjaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon ja alueiden pelastustoimen järjestämisvastuusta hyvinvointialueille toteutui onnistuneesti.

Valtioneuvoston yhtenäistä hyvinvointialueiden ohjausta valmisteltiin ministeriöiden yhteistyönä. Hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta tarkastellaan kokonaisuutena sekä seurataan ja arvioidaan palvelujen järjestämistä, ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamista ja rahoituksen riittävyyttä. Yhtenäinen ohjaus kytkeytyy valtion rahoituksen osalta julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmisteluun. Syksyllä 2022 valmisteltiin ensimmäisiä alkuvuodesta 2023 pidettäviä hyvinvointialueneuvotteluja ministeriöiden ja THL:n yhteistyönä.

SDG-TAVOITE 16: RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO

16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla

1.3.1.5 Kansainvälinen vaikuttaminen ja Euroopan kasvun vahvistaminen

Valtiovarainministeriö osallistuu ja vaikuttaa aktiivisesti verotukseen liittyvissä asioissa kansainvälisesti EU-tasolla ja laajemmin esimerkiksi OECD:ssä ja YK:ssa.

EU:ssa valmistellaan muutoksia eIDAS-asetukseen ((EU) N:o 910/2014), joka koskee jäsenvaltioiden ilmoittamia sähköisiä tunnistusmenetelmiä sekä sähköisiä luottamuspalveluja. Jatkossa asetus koskisi myös eurooppalaisia digitaalisen identiteetin lompakkosovelluksia,

joille luodaan yhteinen lainsäädäntökehikko eIDAS-asetusta muuttamalla. Lompakkosovellus mahdollistaisi käyttäjälleen sähköisen tunnistautumisen, erilaisten henkilötietojen ja todistusten osoittamisen sekä sähköisen allekirjoittamisen. Suomi on vaikuttanut aktiivisesti asian käsittelyyn neuvoston teletyöryhmässä U 41/2021 vp kannan pohjalta. Asetuksen käsittely neuvostossa päättyi vuoden 2022 joulukuussa.

Yleisnäkemyks on keskeisiltä osin linjassa Suomen tavoitteiden kanssa. Vastaaviin tavoitteisiin tähtäävää työtä oltiin jo käynnistetty kansallisella tasolla valtiovarainministeriön toteuttamassa digitaalisen henkilöllisyyden hankkeessa. Erityisesti on korostettu tarvetta varmistaa lompakkosovelluksen korkea turvallisuuden ja tietosuojan taso sekä yksityisen sektorin toimintaedellytysten turvaaminen lompakkosovellusten ja niihin liittyvien palvelujen tarjoamisessa. Lisäksi Suomi on pitänyt tärkeänä, että lompakkosovelluksen käyttäjiä voisivat olla luonnollisten henkilöiden lisäksi myös oikeushenkilöt.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

1.3.2.1 Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueet perustettiin heinäkuussa 2021. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (616/2021) mukaisesti valtio vastasi hyvinvointialueiden rahoituksesta vuosina 2021–2022.

Hyvinvointialueiden valtion rahoitus on yleiskatteista ja laskennallista. Rahoitusmalli koostuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen tehtävien rahoitusmalleista. Hyvinvointialueiden rahoituksen pohjan ensimmäiselle toimintavuodelle 2023 muodostavat kuntien vuoden 2022 talousarvotietojen mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset. Kuntien siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,3 miljardia euroa. Hyvinvointialueiden rahoituslain (617/2021) mukaisesti rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain hyvinvointialueiden hintaindeksin ja palvelutarpeen kasvun mukaisesti. Lisäksi rahoituksen tasossa otetaan huomioon hyvinvointialueille kohdentuvat uudet ja laajentuvat tehtävät. Vuoden 2023 hyvinvointialueiden valtion yleiskatteisen rahoituksen yhteismäärä on noin 22,5 miljardia euroa.

Hyvinvointialueiden rahoituslain mukaisesti vuoden 2023 rahoituksen ensimmäisen erä 1,86 miljardia euroa (momentti 28.89.31) maksettiin hyvinvointialueille joulukuussa 2022. Joulukuun maksuerä vastasi rahoituslain mukaisesti puolta tammikuun maksuerästä, joka on yhteensä 1/6 hyvinvointialueiden koko vuoden rahoituksesta. Joulukuussa 2022 maksettavalla ennakollisella maksuerällä turvattiin hyvinvointialueiden maksuvalmius toiminnan alkaessa 1.1.2023. Rahoitus joulukuun maksuerään varattiin vuoden 2023 talousarvioon ja sitä täydennettiin vuoden 2023 toisella lisätalousarviolla. Maksuerän

suuruus perustui keväällä 2022 tehtyyn valtiontalouden kehyspäätökseen ja valtiovarainministeriön kevään 2023 ennusteeseen hyvinvointialueiden hintaindeksistä. Hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen lopullinen taso määräytyi valtion vuoden 2023 talousarviossa, jonka yhteydessä rahoitus tarkistettiin syksyn 2023 hyvinvointialueen hintaindeksin mukaiseksi.

Hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymän valmisteluun on myönnettiin valtionavustuksia kahdelta valtion talousarvion momentilta. Momentilta 28.89.30 (Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus) myönnettiin yleisavustusta sote-uudistuksen valmisteluun. ICT-valmistelun määrärahat budjetoitiin pääosin valtion talousarvion momentille 28.70.05 (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus).

Näiltä kahdelta valtion talousarvion momentilta myönnettyjen valtionavustusten myöntämistä, maksamista ja käyttöä säänneltiin valtionavustuslain 8 §:n perusteella annetuilla valtioneuvoston asetuksilla (664/2021 ja 820/2021). Molempia asetuksia muutettiin vuoden 2022 aikana.

Valtiovarainministeriö myönsi ja maksoi yleisavustuksina momentilta 28.89.30 hyvinvointialueiden, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin valmisteluun vuonna 2022 yhteensä noin 203 miljoonaa euroa. Harkinnanvaraisena erityisavustuksena momentilta 28.70.05 myönnettiin hyvinvointialueiden, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin välttämättömiin ICT-valmistelukustannuksiin vuonna 2022 yhteensä noin 125 miljoonaa euroa. Näistä avustuksista tehtiin maksatuspäätös 25 miljoonaa eurosta. Loppuosuus myönnettyistä avustuksista maksetaan maksatushakemusten perusteella vuonna 2024, kun eduskunnan myöntämää valtuutta koskeva määräraha on osoitettu valtion talousarviossa.

Kaikkiaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle myönnettiin valtionavustuksia soten ja pelastustoimen uudistuksen valmisteluun vuosina 2021 ja 2022 edellä mainituilta valtion talousarvion momenteilta yhteensä noin 558 miljoonaa euroa.

1.3.2.2 Peruspalveluiden valtionosuudet

Valtionosuutta kunnille peruspalvelujen järjestämiseen maksettiin hieman alle 8 miljardia euroa (momentti 28.90.30.). Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella ja verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella pyritään turvaamaan kuntien mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata ja tasapainottamaan kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja niiden kokonaisrahoitusta alueittain ja kuntaryhmittäin. Valtionosuudet muodostavat kuntien käyttötuloista keskimäärin runsaan viidenneksen. Kunnittain osuus vaihtelee kuitenkin huomattavasti ollen enimmillään noin 60 prosenttia kunnan käyttötuloista.

Peruspalvelujen valtionosuuksien yhteydessä kunnille maksetaan myös korvaukset veroperustemuutoksista johtuvista kuntien verotulomenetyksistä. Vuonna 2022 verotulomenetysten korvauksia maksettiin kunnille 2,7 miljardia euroa (momentti 28.90.35.)

Vuonna 2022 kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavia muutoksia olivat erityisesti hallituksen kevään 2021 kehysriihessä päättämä 246 miljoonan euron erillinen valtionosuuden korotus sekä indeksikorotus, joka oli noin 188 miljoonaa euroa. Lisäksi valtionosuuden tasoa nostivat kuntien uudet ja laajenevat tehtävät. Yhteensä tehtävämuu- tokset lisäsivät valtionosuuksia lähes 120 miljoonalla eurolla. Valtionosuuden laskennassa käytettävien asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset kasvattivat valtionosuutta puolestaan noin 54 miljoonaa eurolla.

Johtuen siitä, että kuntataloutta oli tuettu voimakkaasti vuonna 2020 ja koronasta aiheutuvat välittömät kustannukset kompensoitiin kunnille myös vuonna 2021, vuoden 2022 kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusta ei huomioitu valtionosuuden tasossa. Valtionosuuteen tehtiin tämän johdosta kustannustenjaon tarkistuksen vaikutusta vastaava 563 miljoonan euron vähennys.

1.4 Toiminnan tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Valtiovarainministeriön henkilötyövuosien määrä nousi 5 prosenttia vuodesta 2021. Kokonaishenkilötyövuodet olivat 442 (421 vuonna 2021).

Taulukko 1. Henkilötyövuodet toimintayksiköittäin ja toimintoryhmittäin 2021–2022

Toimintayksiköt	HTV yhteensä		Ydintoiminnot		Ohjaustoiminnot		Tukitoiminnot		Palkalliset poissaolot		Kohdistamaton	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
YHTEENSÄ	440,6	420,8	220,2	218,5	69,4	64,8	67,8	63,9	79,6	72,4	3,6	1,3
Ministeriön johto	23,2	20,2	5,0	2,9	1,0	1,7	12,3	11,0	4,3	3,9	0,6	0,7
Kehittämisen- ja hallintotoiminto	58,8	57,1	3,9	5,0	6,0	5,2	37,7	36,5	10,4	9,8	0,8	0,5
EU-sihteeristö	11,5	8,3	1,7	0,9	7,4	5,6	0,9	0,6	1,5	1,1	0,0	0,0
Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö	10,5	10,3	6,2	5,8	2,2	3,0	0,2	0,0	1,9	1,5	0,0	0,0
Kansantalousosasto	24,2	24,4	16,6	17,2	0,0	0,0	3,1	3,2	4,5	4,0	0,0	0,0
Budjettiosasto	55,6	54,8	43,6	43,1	0,0	0,0	1,7	1,6	10,4	10,1	0,0	0,0
Vero-osasto	50,2	49,1	17,1	16,7	22,3	23,0	1,0	0,8	9,1	8,6	0,8	0,0
Rahoitusmarkkinaosasto	34,8	31,7	12,5	11,9	13,6	12,8	1,8	1,9	6,1	4,9	0,8	0,2
Valtionhallinnon kehittämisosasto	52,1	52,9	36,7	38,4	1,7	1,7	2,6	3,1	10,6	9,7	0,5	0,0
Kunta- ja aluehallinto-osasto	36,0	37,6	25,8	28,1	1,6	0,7	2,2	2,4	6,4	6,4	0,0	0,0
Julk hall tieto- ja viestintätekn. Os.	68,1	63,2	51,2	48,4	1,3	1,7	4,4	2,7	11,2	10,4	0,1	0,0
Valtiovarain controller -toiminto	15,7	11,3	0,0	0,0	12,4	9,4	0,1	0,0	3,1	1,8	0,1	0,0

Taulukko 2. Henkilötyövuodet toiminnoittain 2019-2022

	HTV 2022	HTV 2021	HTV 2020	HTV 2019
Henkilötyövuodet yhteensä	440,6	420,9	401,0	370,0
Ydintoiminnot	220,2	218,4	207,2	190,3
Talous- ja finanssipolitiikka	62,4	60,4	56,3	57,4
Julkisen hallinnon tietopolitiikan, tiedonhallinnan ja sähköisen asioinnin yleiset perusteet	52,5	50,3	44,5	35
Valtionhallinnon työnantaja-, henkilöstö- ja työmarkkinapolitiikka, henkilöstön oikeudellinen asema ja muut palvelussuhteen ehdot	19,0	19,4	20,7	18
Julkishallinnon yleinen kehittäminen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittäminen	13,3	14,6	13	14,1
Valtiontalous, valtion talousarvio ja taloudenhoito, valtion varat ja varallisuus sekä maksupolitiikan ja maksujen yleiset perusteet	15,0	15,5	17,1	15,4
Veropolitiikka, verotus ja yleinen tullipolitiikka	18,2	18,3	17,4	14,7
Kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde	19,8	21,8	23,3	21,5
Rahoitusmarkkinoiden toiminta	9,0	8,6	5,9	6,7
Kansainväliset rahoituslaitokset	4,8	3,6	3,2	3,4
Aluehallinnon, lukuun ottamatta maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueita, ja valtion paikallishallinnon toimialuejaot ja niiden yhteensovittaminen	3,9	2,7	2,4	1,8
Aluehallintovirastojen yleishallinnollinen ohjaus, rekisterihallinto ja väestökirjanpito	2,1	2,3	2,4	1,4
Valtion lainanotto, valtionvelka sekä valtioneuvokset ja -takuut	0	0,1	0	0
Ydintoimintojen tietojärjestelmät	0,3	0,8	1	0,9
Ohjaustoiminnot	69,4	64,9	65,6	61,8
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	37,8	36,7	37,5	35,7
EU- ja kansainväliset asiat	12,7	12,4	11,9	11,9
Rakennerahastotarkastus	8,1	5,6	5	5
Valtiovarain controller	3,7	3,2	3,2	3,2
Pysyvät neuvottelukunnat	0	0	0,1	0,1
Ministeriön toimialan ohjaus-, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	4,5	4,4	5,8	5
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	2,6	2,6	2,1	1
Tukitoiminnot yhteensä	67,9	63,9	58	46,4
Kohdistamaton työ	3,6	1,3	0,3	0,9
Palkallinen poissaolo	79,6	72,4	69,9	70,6

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Alla olevassa taulukossa on esitetty valtiovarainministeriön toiminnan kulujen toteumatiedot vuosilta 2020-2022. Luvut eivät sisällä valtioneuvoston kanslian maksamia ja valtiovarainministeriön toimintaan kohdistuvia menoja kuten tilavuokria ja virastopalveluita. Aineiden ja tarvikkeiden menot koostuvat metallirahamenoista ja kolikoiden takaisinlunastuksista. Menot vaihtelevat vuosittain huomattavasti riippuen kolikoiden liikkeeseenlaskujen ja takaisinlunastusten tasosta. Henkilöstökuluissa on mukana sekä valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28.01.01 maksetut palkat että määräaikaisten hankkeiden palkkausmenot. Palvelujen ostoissa on lähinnä sidosryhmähankintoja Valtion tieto- ja viestintätekniikka keskus Valtorilta, Valtion talous- ja ehnlkistöhallinnon palvelukeskus Palkeilta, Maakuntien tilakeskus Oy:ltä ja Hansel Oy:ltä. Muissa kuluissa on 1,2 miljoonaa euroa jäsenmaksuja kansainvälisille yhteisöille sekä matkustusmenoja.

Taulukko 3. Toiminnan kulut, 1000 euroa

Kululaji	2022	2021	2020
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	623	9 397	4 913
Henkilöstökulut	37 243	36 102	31 696
Vuokrat	16	3	90
Palvelujen ostot	20 585	22 847	19 921
Muut kulut	2 209	1 521	1 801
Valmistus omaan käyttöön	-258	-260	-1 968
Poistot	525	525	44
Yhteensä	60 943	70 133	56 497

Taulukko 4. Toimintamenot toimintayksiköittäin

Toimintamenot 2022 (1 000 euroa)	Henkilöstö- kulut 2022	Muut kulut ja tuotot 2022	Yhteensä 2022	Yhteensä 2021	Yhteensä 2020
Kehittämis- ja hallintotoiminto	3 851	1 745	5 596	5 381	4 929
Valtionhallinnon kehittämisosasto	3 932	1 096	5 028	5 366	5 457
Budjettiosasto	4 878	468	5 346	5 074	4 343
Vero-osasto	4 311	162	4 473	4 301	4 092
Julkisen hallinnon tieto- ja viesintätekninen osasto	3 233	60	3 293	3 250	3 159
Kunta- ja aluehallinto-osasto	2 913	115	3 028	2 963	2 926
Rahoitusmarkkinaosasto	2 838	293	3 131	2 655	2 841
Kansantalousosasto	1 982	334	2 316	2 163	2 129
Ministeriön johto	1 973	207	2 180	1 813	1 737
Valtiovarain controller -toiminto	1 339	-59	1 280	959	768
Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö	970	44	1 014	917	983
EU-sihteeristö	912	37	949	665	650
Tekninen yhteiset	1	1	2	-0	-1
Valtiovarainministeriö yhteensä	33 131	4 504	37 635	35 505	34 013

Valtioneuvoston kanslian valtiovarainministeriölle tuottamien palveluiden laskennalliset kustannukset olivat 11,1 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kasvua edellisvuoden laskennallisiin kustannuksiin oli etenkin toimitilakustannuksissa ja käännöspalveluissa. Valtioneuvoston kanslia ei laskuta kustannuksia ministeriöiltä vaan rahoittaa ne toimintamenojärärahastaan.

Taulukko 5. Valtiovarainministeriön laskennallinen osuus valtioneuvoston hallintoyksikön palveluiden kustannuksista, euroa

Valtioneuvoston kanslian palvelu	2022	2021	2020
Toimitilat	4 449 710	4 137 177	4 072 884
Tietotekniikka ja tietojärjestelmät	2 652 559	2 555 293	2 721 845
Edustustilapalvelut	35 055	41 046	49 995
Henkilöstöpalvelut	216 632	285 431	229 132
Kuljetuspalvelut	493 710	415 715	440 016
Käännöspalvelut	1 033 424	866 407	918 944
Tiedonhallinta	747 272	703 554	559 724
Tietotuki- ja julkaisupalvelut	368 894	342 927	349 917
Tilannekuva ja varautuminen	407 506	396 328	314 089
Virastopalvelut	500 834	421 455	397 587
VN yhteinen kehittäminen ja yhteensovittaminen	129 819	93 542	111 900
VN sisäisen viestinnän verkkopalvelun kehit	22 530	21 286	23 935
Palvelut yhteensä	11 057 946	10 280 161	10 189 969

Koronapandemian hellitettyä alkuvuonna 2022 lisääntyivät virkamatkot ja etenkin ulkomaan kokousmatkat. Valtiovarainministeriön matkustusmenot olivat vuonna 2022 lähes kahdeksankertaiset verrattuna pandemiavuoteen 2021. Tästä huolimatta vuoden 2022 matkustusmenot olivat 63 prosenttia pienemmän kuin vuonna 2019. Etäkokouksista on etenkin kotimaan työkokousten osalta tullut vakiintunut toimintatapa.

Vuonna 2022 virkamatkoja oli yhteensä 878 (198 vuonna 2021), joista 38 prosenttia oli kotimaan matkoja (71 prosenttia vuonna 2021). Ulkomaan virkamatkakohteista tärkeimmät olivat Belgia ja Ranska, joihin kohdistui 33 prosenttia kaikista ministeriön virkamatkoista vuonna 2022. Ulkomaan virkamatkoja kohdistui vuoden aikana 34 eri maahan. Virkamatkan keskimääräiset matkustusmenot olivat 860 euroa (484 euroa vuonna 2021). Keskimääräisen kustannuksen nousu johtui kotimaan matkojen osuuden laskusta.

Taulukko 6. Valtiovarainministeriön matkustusmenot 2018-2022

Matkustusmenot, euroa	2022	2021	2020	2019	2018
Päivärahat	8 975	13 231	29 316	209 144	150 726
Kilometrikorvaukset	7 094	4 433	6 476	11 153	12 794
Matkustuspalvelut	667 349	78 239	252 905	1 813 382	1 317 961
Matkustusmenot yhteensä	755 418	95 903	288 697	2 033 679	1 481 481

Toiminnoittain tarkasteltuna ministeriön toimintamenoja kohdistuu eniten talous- ja finanssipolitiikan toimintoon. Muita menoiltaan suuria toimintoja ovat valtionhallinnon tietohallinnon ohjaus, lainsäädännön valmistelu ja seuranta, vero- ja tullipolitiikka.

Taulukko 7. Toimintamenot toiminnoittain

Määräraha 28.01.01 toiminnoittain 2020-2022 (1 000 e)	2022	2021	2020
Talous- ja finanssipolitiikka	6 335	5 845	5 606
Julkishallinnon yleinen kehittäminen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittäminen	1 914	2 429	2 387
Julkisen hallinnon tietopolitiikan, tiedonhallinnan ja sähköisen asioinnin yleiset perusteet	2 639	2 416	2 464
Veropolitiikka, verotus ja yleinen tullipolitiikka	1 662	1 746	1 712
Kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde	1 575	1 736	1 715
Valtiontalous, valtion talousarvio ja taloudenhoito, valtion varat ja varallisuus sekä maksupolitiikan ja maksujen yleiset perusteet	1 499	1 542	1 707
Valtionhallinnon työnantaja-, henkilöstö- ja työmarkkinapolitiikka, henkilöstön oikeudellinen asema ja muut palvelussuhteen ehdot	1 606	1 508	1 660
Rahoitusmarkkinoiden toiminta	839	637	585
Ydintoimintojen tietojärjestelmät	176	311	289
Kansainväliset rahoituslaitokset	395	227	207
Aluehallintovirastojen yleishallinnollinen ohjaus	197	213	225
Aluehallinnon, lukuun ottamatta maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueita, ja valtion paikallishallinnon toimialuejaot ja niiden yhteensovittaminen	139	113	96
Valtion lainanotto, valtionvelka sekä valtioneuvokset ja -takuut	18	16	0
Kunnallisen ja valtion eläkejärjestelmän valvonta ja rahoitus	0	0	0
Ydintoiminnot yhteensä	18 991	18 740	18 654

Määräraha 28.01.01 toiminnoittain 2020-2022 (1 000 e)	2022	2021	2020
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	3 047	2 817	2 871
EU- ja kansainväliset asiat	1 056	1 073	1 049
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	903	676	599
Ministeriön toimialan ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	512	577	594
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	262	174	130
Ohjaustoiminnot yhteensä	5 780	5 316	5 243
Yleishallinto ja johtaminen	1 868	1 672	1 611
Tietohallinto	855	1 007	1 038
Henkilöstöhallinto	1 192	664	635
Viestintä	840	663	709
Tiedon hallinta	101	174	65
Taloushallinto	107	102	64
Suunnittelun, ohjauksen ja seurannan tuki	69	77	70
Kiinteistöhallinto	5	62	59
Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvallisuus	46	32	23
Edustaminen	11	25	45
Muut tukitoiminnot	12	11	18
Toimistopalvelut	6	8	9
Matkustus	0	0	4
Tukitoiminnot yhteensä	5 112	4 497	4 351
Palkalliset poissaolot yhteensä	7 482	6 705	5 739
Ei kohd. toiminto	258	246	9
Valtiovarainministeriö yhteensä	37 635	35 505	33 997

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Muiden säädösten (Laki metallirahasta 216/1998) perusteella maksullista toimintaa on metallirahan lyöttäminen Suomessa. Valtiolla on yksioikeus Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti lyöttää Suomessa metallirahaa omaan lukuunsa. Metallirahat laskee liikkeeseen Suomen Pankki. Ministeriö luovuttaa rahat Suomen Pankille nimellisarovsta-liikkeeseen laskemista varten. Metallirahojen lyöminen ja markkinointi tehdään Suomen Rahapaja Oy:ssä ministeriön tekemän tilauksen perusteella, jonka pohjana on ministeriölle tehty tarjous.

Taulukko 8. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2022

Maksullinen toiminta Metallirahamenot (Muut säädökset)	Vuosi 2022 toteutuma 1 000 €	Vuosi 2022 tavoite 1 000 €	Vuosi 2021 toteutuma 1 000 €	Vuosi 2019 toteutuma 1 000 €
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 866	2 368	2 356	3 533
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	2 866	2 368	2 356	3 533
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	573		9 713	4 860
Henkilöstökustannukset	7		6	13
Vuokrat				
Palvelujen ostot	69		52	62
Muut erilliskustannukset				1
Erilliskustannukset yhteensä	649	6 768	9 771	4 936
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset				
Poistot				
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	649	6 768	9 771	4 936
KUSTANNUSVASTAAVUUS	2 217	-4 400	-7 415	-1 403
(tuotot – kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	2 217	-4 400	-7 415	-1 403
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Vuonna 2022 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 0,19 miljoonaa euroa, jotka tulivat Etelä-Karjalan, Lapin sekä Pohjois-Pohjanmaan liitoilta. Toimintakertomuksessa ei esitetä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 1,0 miljoonaa euroa.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Ministeriössä valmisteltiin vuoden 2022 aikana 64 hallituksen esitystä (54 vuonna 2021). Lisäksi valmisteltiin 31 (30) valtioneuvoston asetusta, julkisen talouden suunnitelma vuosille 2023–2026, valtion talousarvioesitys ja sitä täydentävä esitys vuodelle 2023 sekä neljä lisätalousarviota vuodelle 2022. Ministeriö käsitteli 524 (510) raha-asiainvaliokunnan asiaa ja 42 (47) talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa käsiteltyä asiaa.

Ministeriön suhdanneanalyysin suoritteita ovat neljästi vuodessa julkaistava Taloudellinen katsaus.

Vuoden 2020 aikana ilmestyneitä julkaisuja, työryhmäraportteja ja tehtyjä tutkimuksia olivat muun muassa Valtion vuokrajärjestelmän ja Senaatti-konsernin arviointi, Selvitys tietojenvaihdon parantamisesta kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistöiminnassa, Valtion aluehallinnon virastorakenteen ja tehtävienjaon selvityshankkeen loppuraportti, Negatiivinen tulovero ja työtulotuki, Data-analyysin hyödyntäminen päätöksenteossa – miten mennä täältä ja sinne?, Lasten mielipiteitä julkisten varojen käytöstä: Kysely 10–17-vuotiaille sekä Katsaus valtion taloudellisiin vastuisiin ja riskeihin.

Valtiovarainministeriö vastaa hallinnonalansa virastojen ja rahastojen tulosohjauksesta. Tulosohjauksen keskeisimpiä suunnitelmia ovat ministeriön hallinnonalaansa kuuluvien virastojen ja laitosten kanssa tekemät tulossopimukset ja eduskunnan päättämä talousarvio. Seurantatiedoista keskeisimmät ovat ministeriön toimintakertomus ja ministeriön antamat kannanotot virastojen ja laitosten tilinpäätöksiin.

Valtiovarainministeriön viestintä julkaisi vuoden 2022 aikana 307 tiedotetta, 49 uutisjulkaisua ja 49 kolumnia. Uutiskirjeitä tehtiin 62 kappaletta.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtiovarainministeriön strategia ja henkilöstöstrategia laadittiin alkuvuodesta 2022. Henkilöstöstrategian mukaan turvaamme yhdessä tulevaa ainutlaatuisella näköalapaikalla ja innostavassa työyhteisössä. Henkilöstöstrategia luo perustan ja suunnan henkilöstövoimavarojen, osaamisen, työhyvinvoinnin ja toimintakulttuurin kehittämiseksi sekä ministeriön esihenkilötyölle ja johtamiselle. Henkilöstöstrategia on valmisteltu yhdessä, ja valmistelussa on hyödynnetty myös päästrategien valmistelussa käytettyjen strategiaistuntojen ja ministeriön arvodialogien tuotoksia.

Valtiovarainministeriön organisaation ja henkilöstön kehittämisen tueksi laadittiin alkuvuodesta ministeriön henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Siinä linjattiin kehittämisen ja koulutuksen painopisteiksi seuraavat:

- kognitiivinen ergonomia – tietomäärä ja työn keskeytykset,
- hybridityön johtaminen sekä käytänteet (ml. yhteistyö ja vuorovaikutus),
- miten toimimme yhdessä ja erikseen siten, että työn tekemiselle ja tavoitteiden saavuttamiselle on toimivimmat tavat, tilat ja välineet käytössä,
- palautteen antaminen ja saaminen sekä dialogiosaaminen,
- työaikajohtaminen sekä
- kohtuullisen työkuorman ja palautumisen varmistaminen sekä resilienssin vahvistaminen.

Henkilöstölle järjestettiin edelleen kuukausittain VM-akatemiaa läpileikkaavana teemana ”Mitä jokaisen virkamiehen tulisi tietää”. Akatemioiden tarkempia aiheina olivat mm. VM:n puheen sävy, ennakointi, varautuminen ja hybridikokoukset, hyvinvointialueiden ohjaus, dialogin edistäminen ja demokratia sekä normitietoinen viestintä. Ministeriön työhyvinvointituntien teemoina olivat mm. työstä irrottautuminen ja huokoisuuden lisääminen, etätöiden ergonomia ja fyysinen palautuminen sekä ajanhallinta hybridityössä.

1.6.1 Henkilöstömäärä ja rakenne

Ministeriön henkilötyövuosien määrä kertomusvuonna oli 442 ja henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa 439, joista osa-aikaisia oli 2,5 prosenttia. Määräaikaisessa virkasuhteessa työskenteli 21 prosenttia henkilöstöstä (vuonna 2021 22,7 prosenttia). Määräaikaisuuden syynä oli useimmiten työn luonne. Henkilöstö jakautui eri henkilöstöryhmiin seuraavasti: ylin johto 3,2 prosenttia, keskijohto 7,5 prosenttia, asiantuntijat 72,2 prosenttia ja tukihenkilöstö 17,2 prosenttia. Naisten osuus koko henkilöstöstä oli 61 prosenttia. Henkilöstön

keski-ikä oli kertomusvuoden lopussa 46,4 vuotta, joka on pysynyt kuta kuinkin samana vuodesta 2016. Vähintään 45 vuotta täyttäneiden osuus henkilöstöstä oli 57,6 prosenttia osuuden ollessa hienoisessa nousussa aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Vuoden 2022 aikana valtiovarainministeriössä toteutettiin 96 julkisena hakuna toteutettua rekrytointia (vuonna 2021 87). Tämän lisäksi rekrytoitiin myös hallinnonalalle sekä toteutettiin muun muassa sisäistä liikkuvuutta sekä henkilökiertoja.

1.6.2 Henkilöstön koulutustaso ja osaaminen

Henkilöstökoulutukseen käytettiin 0,5 työpäivää henkilötyövuotta kohden (vuonna 2021 0,2). Koulutuksen lisäksi uudistumisen ja kehittymisen tuki painottui edelleen mm. sähköisiin työvälineisiin ja työtapoihin poikkeusolojen aikana sekä valmentavan esihenkilötyön ja etätyön johtamisen kehittämiseen. Työssä oppiminen sekä omaehtoinen opiskelu ml. eOppivan hyödyntämien olivat keskeisiä ammatillisen kehittymisen keinoja.

Kertomusvuonna muutama henkilö osallistui valtion yhteisiin johtamisen koulutusohjelmiin. Asiantuntijoiden osaamista vahvistettiin mm. osallistumalla valtioneuvoston ja HAUSn yhdessä järjestämiin koulutuksiin ja valmennuksiin. Ministeriön uusien virkamiesten perehdytyksen tueksi tehtiin eOppivaan yleisperehdytyksen kokonaisuus sekä tarjottiin kaikille vähintään puolen vuoden virkasuhteessa oleville uusille virkamiehille mahdollisuutta osallistua valtioneuvoston yhteiseen perehdytysohjelmaan.

Ministeriön henkilöstön koulutustasoindeksi kertomusvuoden lopussa oli 6,7. Koulutustasoindeksi on keskiarvo henkilöiden koulutusasteesta, jossa 1=alempi perusaste ja 8=tutkijakoulutus.

1.6.3 Henkilöstökulut

Kertomusvuoden työvoimakustannukset olivat yhteensä 34 909 780 euroa, nousua edellisestä vuodesta oli 7,4 prosenttia (14.2.2022). Tehdyn työajan palkkojen osuus palkkasummasta oli 80,1 prosenttia ja välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista oli 48,5 prosenttia.

1.6.4 Työhyvinvointi

Kertomusvuonna työsuojelun ja työhyvinvointitoiminnan painopisteitä olivat kognitiivinen ergonomia, hybridityön johtaminen ja käytänteet, työaikajohtaminen sekä kohtuullisen työkuorman ja palautumisen varmistaminen. Henkilöstövoimavarojen johtamista tuettiin linkittämällä tulossuunnittelussa entistä vahvemmin yhteen resurssit ja tehtävät. Esihenkilöiden työaikajohtamista tuettiin lisäämällä tietoisuutta kognitiivisen ergonomian ja resilienssin merkityksestä sekä tehostamalla työaikaraportointimenettelyjä. Henkilöstön kokonaisyhyvinvointia edistettiin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sekä säännöllisillä alan asiantuntijaluennoilla. Kehittämistoimet jatkuvat osittain vuodelle 2023. Lisäksi järjestettiin ministeriön yhteinen työhyvinvointipäivä sekä tuettiin henkilöstön omaehtoista liikuntaa, kulttuuria ja hierontaa.

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin kuukausittain ministeriön oman POET-kyselyn avulla ja vuosittaisella VMBaro-työtyytyväisyyskyselyllä. Kertomusvuonna ministeriön kokonaistyötyytyväisyysindeksi oli nousussa ollen 3,86 (vuonna 2021 3,80). VMBaron johtajuusindeksi oli 3,76 (vuonna 2021 3,69), innovointikyvykkyyksindeksi 4,03 (vuonna 2021 3,94) ja työyhteisöindeksi 4,11 (vuonna 2021 4,09). Sairauspoissaoloja oli kertomusvuonna 5,2 työpäivää/htv (vuonna 2021 2,8 päivää). Sairauspoissaolojen määrän kasvu johtui oletettavasti etätyösuosituksen päättymisestä sekä läsnätyön ja liikkuvuuden lisääntymisestä.

Ministeriön ja työterveyshuollon yhteistyö jatkui tiiviinä. Yhteistyöhön sisältyi muun muassa työyhteisökohtaisia työpaikkaselvityksiä ja varhaiseen tukeen liittyviä toimia, asiantuntijaluentoja ja osallistuminen ministeriön työhyvinvointipäivään. Lisäksi työterveyshuolto osallistui virkamiesjohtoryhmän ja yhteistyökomitean kokouksiin sekä esihenkilö- ja henkilöstöinformoihin. Valtiovarainministeriön kohdistuneet työterveyshuollon kustannukset olivat 537 euroa/htv (vuonna 2021 592 euroa/htv). Työterveyshuollon sopimus ja siihen kohdistuvat kustannukset on keskitetty valtioneuvoston kansliaan 1.5.2015 lukien.

SDG-TAVOITE 8: IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA

8.8 Suojata työelämän oikeuksia ja taata turvallinen työympäristö kaikille työntekijöille, mukaan lukien siirtotyöläisille, erityisesti naisille ja epävarmassa työsuhteessa oleville.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Taulukko 9. Valtiovarainministeriön käytettävissä ollut rahoitus (talousarvio ja siirtyneet määrärahat) vuosina 2020–2022 (1 000 euroa)

	2020	2021	2022
Tuloarviotilit	26 689 534	2 836 518	2 807 628
Käytössä olleet menoarviotilit			
Valtiovarainministeriön hallinnonala	19 519 613	18 610 799	21 294 138
Valtioneuvoston kanslia	103	135	271
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	19 805	19 939	20 273
Menoarviotilit yhteensä	19 539 521	18 630 873	21 314 682

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Taulukko 10. Valtiovarainministeriön menot kululajeittain 2020–2022 (1 000 euroa)

Momenttilaji	Momentin numerotunnus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Muutos 2021–2022
Kulutusmenot	01-29	4 908 961	4 959 615	5 095 020	135 405
Siirtomenot	30-69	13 818 493	13 081 500	15 483 559	2 402 059
Sijoitusmenot	70-89	0	256 000	70 000	-186 000
Muut menot	90-99	18 393	19 603	14 423	-5 180
Yhteensä		18 745 847	18 316 718	20 663 002	2 346 284

Tuloarviotilit

Momentille 11.01.01. *Ansio- ja pääomatuloverot* tuloarviota lisättiin toisessa lisätalousarviossa 211,0 milj. euroa ja neljännessä lisätalousarviossa 1,06 mrd euroa. Momentille 11.01.02. *Yhteisövero* tuloarviota lisättiin toisessa lisätalousarviossa 986,0 milj. euroa. Momentille 11.08.07. *Energiaverot* tuloarviosta vähennettiin toisessa lisätalousarviossa 2,0 milj. euroa. Momentille 11.10.03. *Autovero* tuloarviosta vähennettiin toisessa lisätalousarviossa 137,0 milj. euroa. Momentille 11.19.09. *Muut verotulot* tuloarviosta vähennettiin toisessa lisätalousarviossa 0,59 milj. euroa. Momentille 11.19.11. *Rahoitusvakausturaston hallintomaksut* tuloarviota lisättiin neljännessä lisätalousarviossa 0,26 milj. euroa.

Momentille 12.28.50. *Siirto valtion eläkerahastosta* tuloarviosta vähennettiin neljännessä lisätalousarviossa 12,0 milj. euroa. Momentille 12.28.99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot* tuloarviota lisättiin toisessa lisätalousarviossa 55,0 milj. euroa.

Momentille 12.39.04. *Siirrettyjen määrärahojen peruutukset* tuloarviota lisättiin neljännessä lisätalousarviossa 300,0 milj. euroa. Momentille 12.39.20. *Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot* tuloarviosta vähennettiin neljännessä lisätalousarviossa 103,0 milj. euroa.

Momentille 13.03.01. *Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot* tuloarviosta vähennettiin neljännessä lisätalousarviossa 974,0 milj. euroa. Momentille 13.04.01. *Osuus Suomen Pankin voitosta* tuloarviosta vähennettiin toisessa lisätalousarviossa 73,7 milj. euroa.

Momentille 15.03.01. *Nettolainanotto ja velanhallinta* tuloarviota lisättiin ensimmäisessä lisätalousarviossa 594,0 milj. euroa, toisessa lisätalousarviossa 1,267 mrd euroa, kolmannessa lisätalousarviossa 10,0 mrd euroa sekä vähennettiin neljännessä lisätalousarviossa 256,72 milj. euroa.

Menoarviotilit

Ensimmäinen lisätalousarvio

Momentin 28.20.01. *Valtiokonttorin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 4,5 milj. euroa. Momentin 28.70.01. *Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen* määrärahasta vähennettiin 1,17 milj. euroa. Momentin 28.89.30. *Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus* määrärahaa lisättiin 155,75 milj. euroa.

Toinen lisätalousarvio

Momentin 28.01.01. *Valtiovarainministeriön toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,45 milj. euroa. Momentin 28.01.20. *Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnon alan omistajaohjaus* määrärahaa lisättiin 5,92 milj. euroa. Momentin 28.01.21. *Valtiovarainministeriön hallinnon alan tuottavuusmääräraha* määrarahasta vähennettiin 45 tuhatta euroa. Momentin 28.10.01. *Verohallinnon toimintamenot* määrärahaa lisättiin 6,08 milj. euroa. Momentin 28.10.02. *Tullin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 5,37 milj. euroa. Momentin 28.10.03. *Kansalliset tulorekisterin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 4,39 milj. euroa. Momentin 28.10.63. *Takaisin maksetut verot* määrärahaa lisättiin 3,0 milj. euroa. Momentin 28.10.95. *Verotukseen liittyvät korkomenot* määrärahaa lisättiin 5,0 milj. euroa. Momentin 28.10.97. *autoveron vientipalautus* määrärahaa lisättiin 2,0 milj. euroa. Momentin 28.20.01. *Valtiokonttorin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,53 milj. euroa. Momentin 28.30.01. *Tilastokeskuksen toimintamenot* määrärahaa lisättiin 1.67 milj. euroa. Momentin 28.30.02. *Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,28 milj. euroa. Momentin 28.30.03. *Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 5,57 milj. euroa. Momentin 28.40.01. *Aluehallintoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 8,2 milj. euroa. Momentin 28.70.01. *Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen* määrärahaa lisättiin 28,8 milj. euroa. Momentin 28.70.05. *Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus* määrärahaa lisättiin 50,0 milj. euroa. Momentin 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* määrärahaa lisättiin 23,0 milj. euroa. Momentin 28.70.40. *Turvallisuusviranomais-ten viestintäverkot* määrärahaa lisättiin 2,0 milj. euroa. Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrarahasta vähennettiin 0,75 milj. euroa. Momentin 28.80.31. *Verohyvyys Ahvenanmaan maakunnalle* määrarahasta vähennettiin 4,2 milj. euroa. Momentin 28.89.31. *Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus* määrärahaa lisättiin 979,95 milj. euroa. Momentin 28.90.30. *Kuntien tukeminen* määrärahaa lisättiin 3,33 milj. euroa. Momentin 28.90.35. *Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä* määrärahaa lisättiin 101,5 milj. euroa. Momentin 28.91.41. *Energiaverotuki* määrärahaa lisättiin 58,0 milj. euroa. Momentin 36.01.90. *Valtionvelan korko* määrärahaa lisättiin 167,0 mrd euroa.

Kolmas lisätalousarvio

Momentin 28.91.80. *Lainat ja takaukset sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville yhtiöille* määrärahaa lisättiin 10,0 mrd euroa.

Neljäs lisätalousarvio

Momentin 28.01.01. *Valtiovarainministeriön toimintamenot* määrärahaa lisättiin 80 tuhatta euroa. Momentin 28.01.88. *Gasgrid Finland Oy:n pääomittaminen* määrärahaa lisättiin 105,0 milj. euroa. Momentin 28.10.02. *Tullin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,12 milj.

euroa. Momentin 28.20.01. *Valtiokonttorin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,37 milj. euroa. Momentin 28.30.03. *Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,65 milj. euroa. Momentin 28.40.01. *Aluehallintoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,17 milj. euroa. Momentin 28.50.15. *Eläkkeet* määrärahasta vähennettiin 30,0 milj. euroa. Momentin 28.50.50. *Vahingonkorvaukset* määrärahaa lisättiin 3,0 milj. euroa. Momentin 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* Määrärahasta vähennettiin 0,65 milj. euroa. Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrärahasta vähennettiin 3,47 milj. euroa. Momentin 28.80.32. *Erityinen avustus Ahvenanmaan maakunnalle* määrärahaa lisättiin 12,6 milj. euroa. Momentin 28.80.34. *Ahvenanmaan verotasoitus* määrärahasta lisättiin 7,3 milj. euroa. Momentin 28.80.35. *Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle* määrärahaa lisättiin 1,06 milj. euroa. Momentin 28.92.03. *Rahoitusvakuusviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 6,87 milj. euroa. Momentin 28.92.68. *Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta* määrärahaa lisättiin 3,0 milj. euroa. Momentille 36.01.90. *Valtionvelan korko* määrärahaa lisättiin 109,0 mrd euroa.

Tilinpäätöksessä momentin 23.01.03. *Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot* määrärahaa oli käytettävissä 271 tuhatta euroa, josta käytettiin talousarviovuonna 92 tuhatta euroa ja 170 tuhatta euroa peruutettiin. Momentin 23.01.03.2. *Valtioneuvoston Euroopan unionia koskevien horisontaalisten tehtävien palkkausmenot* oli käytettävissä 101 tuhatta euroa, josta käytettiin 92 tuhatta euroa ja 10 tuhatta euroa peruutettiin käyttämättömänä.

Momentin 28.01.01. *Valtiovarainministeriön toimintamenot* määrärahaa oli käytettävissä 47,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 37,6 milj. euroa ja vuodelle 2023 siirrettiin 9,4 milj. euroa. Momentilla 28.01.20. *Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus* oli käytettävissä yhteensä 1,84 milj. euroa, josta käytettiin 0,17 milj. euroa, peruutettiin 1,67 milj. euroa. Momentilla 28.01.21. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* oli käytettävissä 4,13 milj. euroa, josta peruutettiin 0,87 milj. euroa ja 3,26 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022. Momentilla 28.01.25. *Metallirahamenot (nettobudjetoitu)* oli käytettävissä 4,4 milj. euroa, jonka muodostui talousarviovuonna tulopuoliseksi -2,22 milj. Momentin 28.01.29. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot* käyttö oli 3,56 milj. euroa. Verrattuna edelliseen vuoteen vähennystä oli 1,36 milj. euroa. Momentin 28.01.40. *Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle* 1,44 milj. euron määräraha peruutettiin käyttämättömänä. Momentin 28.01..50. *Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen* käytettävissä oli 1,5 milj. euroa, joka siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2023. Momentilla 28.01.66. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* määrärahaa oli käytettävissä 1,3 milj. euroa josta 0,45 milj. euroa siirrettiin

käytettäväksi vuodelle 2023. Momentin 28.01.88. *Gasgrid Finland Oy:n pääomittaminen* oli käytettävissä 106,0 milj. euroa, josta käytettiin 70,0 milj. euroa ja siirrettiin vuodelle 2023 36,0 milj. euroa.

Momentin 28.40.03. *Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteiden kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 2,87 milj. euroa, josta käytettiin 0,54 milj. euroa ja 2,33 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2023.

Momentilla 28.50.15. *Eläkkeet* määrärahaa käytettiin yhteensä 4,96 mrd euroa. Momentin 28.50.16. *Ylimääräiset eläkkeet* määrärahaa käytettiin yhteensä 1,45 milj. euroa. Momentilla 28.50.63. *Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot* määrärahaa käytettiin 291,1 milj. euroa. Momentin 28.50.95. *Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot* määrärahaa käytettiin yhteensä 14,42 milj. euroa.

Momentin 28.01.02. *Erikseen budjetoidut henkilöstömenot 2,5 milj. euron määräraha jäi käyttämättä kokonaan.* Momentin 28.60.12. *Osaamisen kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 15,0 milj. euroa, josta käytettiin 8,76 milj. euroa.

Momentilta 28.70.01. *Valtion ICT:n ohjaus ja kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 69,9 milj. euroa, josta käytettiin 12,84 milj. euroa, peruutettiin 14,0 milj. euroa ja 43,05 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023. Momentin 28.70.02. *Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät* määrärahaa oli käytettävissä 8,13 milj. euroa, josta käytettiin 2,77 milj. euroa ja 5,36 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023. Momentilla 28.70.05. *Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus* oli käytettävissä 56,18 milj. euroa, käytettiin 28,54 milj. euroa, peruutettiin 0,83 milj. euroa ja vuodelle 2023 siirrettiin 26,81 euroa. Momentilla 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* oli käytettävissä 94,1 milj. euroa, josta peruutettiin 36,1 milj. euroa ja 58,0 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2023. Momentilla 28.70.21. *Kansallisen tulorekisterin toteutus* käytettävissä oli 27 tuhatta euroa, joka käytettiin talousarviovuonna. Momentin 28.70.22. *Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki* määrärahaa oli käytettävissä 211 tuhatta euroa, joka peruutettiin käyttämättömänä. Momentilla 28.70.23. *Valtionosuustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke* määrärahaa oli käytettävissä 3,57 milj. euroa, josta käytettiin 1,41 milj. euroa ja 2,16 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023 käytettäväksi. Momentilla 28.70.40. *Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot* oli käytettävissä 12,5 milj. euroa, josta käytettiin 10,1 milj. euroa ja 2,4 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023.

Momentin 28.80.35. *Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle* 1,06 milj. euron määräraha siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2023.

Momentin 28.89.30. *Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus* määrärahaa oli käytettävissä 202,89 milj. euroa, josta jäi käyttämättä 167 euroa. Momentin 28.89.31. *Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymänsosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus* määrärahaa oli käytettävissä 1,86 mrd euroa, josta jäi käyttämättä 1 sentti.

Momentin 28.90.20. *Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 0,28 milj. euroa, joka peruutettiin käyttämättömänä. Momentin 28.90.30. *Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen* määrärahaa käytettiin talousarviovuonna 7,98 mrd euroa. Momentin 28.90.31. *Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki* määrärahaa käytettiin 1,05 milj. euroa. Momentilla 28.90.32. *Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin* määrärahaa oli käytettävissä 37,0 milj. euroa, josta käytettiin 9,78 milj. euroa, peruutettiin 8,21 milj. euroa ja 19,0 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023. euroa ja 137,0 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2023. Momentilla 28.90.35. *Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä* määrärahasta käytettiin 2,75 mrd euroa talousarviovuonna.

Momentin 28.92.69. *Maksut Euroopan unionille* määrärahaa oli käytettävissä 2,69 mrd euroa, josta käytettiin 2,37 mrd euroa ja 320,48 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023.

Momentilla 28.99.95. *Satunnaiset säädösperusteiset menot* 0,3 milj. euron määräraha jäi käyttämättä. Momentin 28.99.96. *Ennakoimattomat menot* käytettävissä oli yhteensä 14,84 milj. euroa, josta peruutettiin 12,0 milj. euroa ja 2,84 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2023.

Momentilla 29.80.16. *Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet* määrärahaa käytettiin 18,77 milj. euroa talousarviovuonna. Momentin 29.90.50. *Rahapeloitotoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen* määrärahaa käytettiin 0,27 milj. euroa talousarviovuonna.

Momentin 33.60.39. *Palvelurakenteen kehittäminen* käytettävissä oli 92 tuhatta eur, josta käytettiin 57 tuhatta eur, peruutettiin 700 eur ja siirrettiin vuodelle 2023 käytettäväksi 34 tuhatta eur.

Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna talousarviomenot kasvoivat 21,7 milj. euroa.

Vuonna 2022 talousarviotuloja kertyi 2,54 mrd euroa ja talousarviomenoja 20,51 mrd euroa. Talousarvion toteutuma oli 18,2 mrd euroa alijäämäinen. Talousarviotulot olivat 262,9 milj. euroa arvioitua suuremmat ja talousarviomenot 64,66 milj. euroa arvioitua pienemmät. Tulojen toteutuminen talousarviota suurempana johtui pääasiassa Elpymis- ja palautumistukivälineen tulojen kertymättömyydestä talousarviovuonna.

Menojen toteutuminen talousarviota pienempänä johtui pääosin kuntien yhdistymisen taloudellisen tuen, KEVAlle maksettujen valtion eläkkeiden, osaamisen kehittämisen, metallirahamenojen arvioitua suuremmasta tulokertymästä ja arvioitua pienemmästä menokertymästä sekä valtion kiinteistöstrategian toteuttamisen ja hallinnonalan omistajaohjauksen arvioitua pienemmistä maksuista.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 5,4 milj. euroa, mikä oli 2,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Tämä johtui pääasiassa metallirahatuottojen sekä muiden tuottojen pienemmästä kertymästä. Maksullisen toiminnan tuotot olivat 2,9 milj. euroa, jotka olivat 2,4 milj. euroa edellisellä tilikaudella.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 60,9 milj. euroa, mikä oli 9,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Ostot tilikauden aikana vähentyivät viime vuoteen verrattuna 9,1 milj. euroa, johtuen muiden aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden vähentymisestä. Henkilöstökulut kasvoivat 1,1 milj. euroa. Samoin vuokrien osuus kasvoi edellisestä tilikaudesta 12 tuhatta euroa. Palvelujen ostot vähentyivät 2,3 milj. euroa edelliseen tilikauteen verrattuna johtuen asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden vähentymisestä. Muut kulut kasvoivat 0,7 milj. euroa johtuen pääasiassa matkustuspalveluiden lisääntymisestä.

Rahoitustuotot ja -kulut vähentyivät edellisvuodesta nettomääräisesti 104,3 milj. euroa yhteensä 140,7 milj. euroon. Rahoitustuottoja kertyi 102,0 milj. euroa edellisvuotta vähemmän johtuen muun voitonjaon vähenemisestä. Rahoituskuluja kertyi 2,3 milj. euroa enemmän verrattuna edelliseen vuoteen johtuen euromääräisten velkojen koroista sekä sijoitusten ja lainasaamisten tileistöpoistoista.

Satunnaiset tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti 55,4 milj. suuremmat kuin edellisenä vuonna johtuen pääosin Hansel Oy:n osakkeiden kirjanpitoarvon korjausvienneistä, Digi-Finland Oy:n pääoman palautusten korjausvienneistä sekä satunnaisista kiinteistöluovutuksista saaduista tuotoista.

Siirtotalouden tuottojen 229,2 milj. euron vähennys aiheutui pääosin EU:n toimielimiltä ja muilta saaduista käyttötalouden tuotoista, joita ei talousarviovuonna kertynyt.

Siirtotalouden kulut olivat yhteensä 20,3 mrd euroa, mikä oli 2,5 mrd euroa enemmän edelliseen tilikauteen verrattuna. Tämä selittyy paikallishallinnolle, pl hyvinvointialueet maksettujen valtionosuuksien, muiden siirtotalouden kulujen hyvinvointialueille sekä muiden siirtotalouden kulujen Helsingin kaupungille maksetuista eristä.

Nettokulut 3,5 milj. euroa veroista ja pakollisista maksuista muodostuvat suoritetuista arvonlisäveroista, mikä oli 1,4 milj. euroa vähemmän edelliseen tilikauteen verrattuna arvonlisäverollisten hankintojen volyymin vähentymisestä.

Tilikauden kulujäämä kasvoi 2,88 mrd euroa edellisvuodesta 15,3 mrd eurosta 18,2 mrd euroon, mikä selittyy Euroopan unionin jäsenmaksuista, maksetuista eläkkeistä, kunnille maksetuista peruspalveluiden valtionosuuksista ja hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille maksetuista valtionavustuksista.

1.7.4 Tase

Ministeriön taseen loppusumma on 2,9 mrd euroa, mikä on 273,3 milj. euroa pienempi kuin tilikaudella 2021 johtuen muiden siirtosaamisten vähentymisestä.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden aineettomien hyödykkeiden osuus vähentyi viime vuodesta 0,26 milj. euroa.

Käyttöomaisuuden aineellisten hyödykkeiden osuus vähentyi viime vuodesta 73 tuhatta euroa johtuen väliaikaisesti hallinnoitavasta kiinteistöomaisuudesta, joka siirretään myöhemmin Senaatti-kiinteistöille.

Käyttöomaisuusarvopapereiden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten vähennys viime vuodesta oli 6,7 milj. euroa, joka aiheutui DigiFinland Oy:n ja Hansel Oy:n osakkeista ja Gasgrid Finland Oy:n pääomittamisesta.

Vaihto-omaisuus kasvoi viime vuodesta 8 tuhatta euroa.

Pitkäaikaiset saamiset vähentyivät viime tilikaudesta 21,5 milj. euroa johtuen Senaatti-kiinteistöille myönnettyjen lainojen pienentymisestä.

Lyhytaikaiset saamiset vähentyivät viime tilikaudesta 244,8 milj. euroa, mikä johtui pääosin muiden siirtosaamisten vähentymisestä.

Vastattavaa

Taseen vastattavaa puolella oman pääoman ryhmässä pääoman siirrot lisääntyivät 2,0 mrd euroa viime tilikauteen verrattuna. Oman pääoman määrä vähentyi 287,4 milj. euroa viime vuodesta.

Vieraan pääoman ryhmässä ostovelat kasvoivat viime vuodesta 11,0 milj. euroa. Siirtovelkojen osuus kasvoi viime tilikaudesta 1,7 milj. euroa. Muut lyhytaikaiset velat kasvoivat 1,3 milj. euroa. Vieraan pääoman määrä kasvoi yhteensä 14,1 milj. euroa viime vuodesta.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Arvioinnin toteuttamistapa

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma perustuu arviointiin vuoden 2022 muutoksista verrattuna vuoteen 2021 ja vuoden 2021 sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumaan, sisäisen tarkastuksen raporttien havaintoihin sekä muuhun käytössä olleeseen arviointimateriaaliin.

Johtopäätökset

Ministeriössä on talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti toteutettu toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden riittävät menettelyt talouden ja toiminnan laillisuuden ja tulokellisuuden suhteen sekä hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamiseksi. Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan toimi-vuudesta valtiovarainministeriössä.

Sisäisen tarkastuksen vuoden aikana tekemien tarkastusten perusteella ministeriön sisäisen valvonnan tila on hyvä ja pääosin asianmukaisesti järjestetty. Tarkastetut toiminnot ja prosessit eivät tarkastuksen arvion mukaan sisällä vakavia toimintaan liittyviä riskejä. Johdon toimenpidesuunnitelmat tarkastuksissa annettuihin suosituksiin ovat pääsääntöisesti asianmukaisia ja hyvin perusteltuja. Valtaosa tarkastuksissa annetuista suosituksista on jälkitarkastusten perusteella toteutettu. Riskit sisäisessä valvonnassa kohdistuvat pääasiassa ohjausympäristöön ja riskien arviointiin.

Ministeriön riskienhallinta – riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta – toimii kohtuullisesti mutta se ei ole vielä riittävän systemaattista tai dokumentoitua. Toimenpiteitä riskienhallinnan kehittämiseksi on aloitettu mutta kehittäminen ei poikkeusvuoden vuoksi edennyt suunnitellulla tavalla.

Olenneimmat kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan olennaiset kehittämiskohteet ovat:

- Ministeriön yhteiset systemaattiset riskienhallintamenettelyt, joissa riskit tunnistetaan ja arvioidaan yhteisillä kriteereillä. Riskeihin vastaamista ja riskeistä raportointia ministeriön johdolle edelleen kehitetään. Toimenpiteet riskienhallintamennettelyiden vahvistamiseksi on aloitettu.
- Ohjausympäristöön liittyvät yleiset valvonnan kehittämistoimet, joilla varmistetaan yhtenäiset toimintatavat ja prosessit sekä riittävä sisäinen valvonta.

1.9 Arviointien tulokset

Lainsäädännön arviointineuvosto antoi vuonna 2022 kolme lausuntoa valtiovarainministeriön valmistelemista hallituksen esityksistä.

Arviointineuvoston mukaan esitysluonnos kotitalouksien velkaantumisesta on pääosin hyvin valmisteltu. Luonnos sisältää useita hyvin tehtyjä osioita, esimerkiksi nykytilan kuvaus on havainnollinen ja siinä perustellaan hyvin tarve lainmuutokselle. Eri vaihtoehtoja tavoitteen saavuttamiseksi on punnittu hyvin ja lähdemateriaalia on käytetty esimerkillisesti. Esityksen vaikutuksia on arvioitu pääsääntöisesti huolellisesti, mutta joitakin lisäyksiä ja tarkennuksia tarvitaan

Arviointineuvosto katsoi, että arvonnousuveroa koskevasta esitysluonnoksesta saa käsityksen, että hallitusohjelman kirjaus ja siihen liittyvä poliittinen ohjaus ovat heikentäneet virkavalmistelun mahdollisuuksia arvioida eri vaihtoehtoja. Tämä heikentää arviointineuvoston arviolausumaa esitysluonnoksesta. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos on puutteellinen säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjeen näkökulmasta. Esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Arviointineuvosto katsoi, että taloudellista työnantajaa koskeva esitysluonnos on aiheeltaan vaikeaselkoinen. Esityksen tarkoitusta ja tavoitetta tulisi kuvata selkeämmin. Vaikutuksia verotuloihin on arvioitu huolellisesti ja esimerkit havainnollistavat mutkikasta kokonaisuutta. Esityksestä ei kuitenkaan saa riittävää käsitystä, mitä nykytilan ongelmaa sillä ratkotaan. Puutteellinen nykytilan kuvaus heijastuu myös vaikutusten arviointeihin.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Valtiovarainministeriössä ei ole ollut kertomusvuonna havaittuja väärinkäytöksiä.

2 Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot

2.1 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös–Talousarvio	Toteuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	91 867,42	77 708	77 708,47	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	91 867,42	77 708	77 708,47	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	2 524 979 585,28	2 610 680 553	2 347 776 612,70	-262 903 939,84	90
12.28.50.	Siirto valtion eläkerahastosta	1 940 950 705,14	1 985 618 000	1 981 995 519,10	-3 622 480,90	100
12.28.51.	Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	265 133 933,85	291 139 000	283 681 961,06	-7 457 038,94	97
12.28.93.	Euroopan unionilta saatavat tulot matkajen korvaamiseen	467 728,00	1 800 000	1 975 580,00	175 580,00	110
12.28.99.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	1 537 675,30	4 318 451	4 318 451,06	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	45 795 201,99	75 803 916	75 803 916,11	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot		1 185	1 185,37	0,00	100
12.39.20.	Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot	271 094 341,00	252 000 000		-252 000 000,00	
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	277 343 001,99	175 378 399	175 378 398,67	0,00	100
13.01.04.	Korot valtion lainoista liikelaitoksille	3 682 423,15	2 848 313	2 848 313,20	0,00	100
13.01.09.	Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakkoiden korkotulot	20 017 916,55	14 798 917	14 798 916,90	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	118 642 662,29	96 431 169	96 431 168,57	0,00	100
13.04.01.	Osuus Suomen Pankin voitosta	100 000 000,00	26 300 000	26 300 000,00	0,00	100
13.05.01.	Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	35 000 000,00	35 000 000	35 000 000,00	0,00	100
15.	Lainat	18 261 201,36	21 491 199	21 491 199,36	0,00	100
15.01.02.	Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	18 261 201,36	21 491 199	21 491 199,36	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		2 820 675 656,05	2 807 627 859	2 544 723 919,20	-262 903 939,84	91

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio–Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.	Valtioneuvoston kanslia	134 999,96		0,00		0,00	0,00	271 485,24	271 485,24	91 582,15	0,00
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	134 999,96						271 485,24	271 485,24	91 582,15	
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot	84 999,96						169 999,96	169 999,96	0,00	
	23.01.03.2. Valtioneuvoston Euroopan unionia koskevien horisontaalisten tehtävien palkkausmenot (EK) (enintään)	50 000,00						101 485,28	101 485,28	91 582,15	
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	18 047 699 758,67	21 074 544 792	20 498 012 294,67	513 100 887,27	21 011 113 181,94	63 431 610,25	219 593 637,56	3 359 874 956,56	2 750 144 541,58	534 107 116,98
28.01.01.	Valtiovarainministeriön toimintamenot (S2)	33 824 000,00	36 400 000	27 011 299,97	9 388 700,03	36 400 000,00	0,00	10 623 227,79	47 023 227,79	37 634 527,76	9 388 700,03
	28.01.01.1. Toimintamenot (KPY)	33 824 000,00	36 400 000	27 011 299,97	9 388 700,03	36 400 000,00	0,00	10 623 227,79	47 023 227,79	37 634 527,76	9 388 700,03
	28.01.01.1.1. Toimintamenot (KPY)	33 694 000,00	36 280 000	27 009 141,15	9 270 858,85	36 280 000,00	0,00	10 493 227,79	46 773 227,79	37 502 368,94	9 270 858,85
	28.01.01.1.5. Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen (RRF Pileri2) (EK) (varattu)	130 000,00	120 000	2 158,82	117 841,18	120 000,00	0,00	130 000,00	250 000,00	132 158,82	117 841,18
28.01.20.	Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (A)	1 845 000,00	6 265 000	3 713 804,54		3 713 804,54	2 551 195,46	1 845 000,00	1 845 000,00	172 758,20	
28.01.21.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2)	871 000,00	3 261 000		3 261 000,00	3 261 000,00	0,00	871 000,00	4 132 000,00	0,00	3 261 000,00
28.01.25.	Metallirahamenot (A)	7 414 860,84	4 400 000	-2 216 999,16		-2 216 999,16	6 616 999,16				
	28.01.25.1. Metallirahamenot (KPY)	7 356 769,53	4 250 000	-2 293 001,75		-2 293 001,75	6 543 001,75				
	28.01.25.2. Juhla- ja erikoisrahojen suunnittelu (EK) (enintään)	58 091,31	150 000	76 002,59		76 002,59	73 997,41				
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (A)	4 929 530,57	3 564 473	3 564 473,19		3 564 473,19	0,00				
28.01.40.	Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle (S2)	3 000 000,00						1 441 279,30	1 441 279,30	0,00	0,00
28.01.50.	Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen (RRF Pileri3) (S3)		1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00		1 500 000,00		1 500 000,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio- Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.01.66.	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (S2)	1 000 000,00	1 000 000	553 500,00	446 500,00	1 000 000,00	0,00	300 000,00	1 300 000,00	853 500,00	446 500,00
28.01.88.	Gasgrid Finland Oy:n pääomittaminen (S3)	257 000 000,00	105 000 000	70 000 000,00	35 000 000,00	105 000 000,00	0,00	1 000 000,00	106 000 000,00	70 000 000,00	36 000 000,00
28.40.03.	Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteidenkehittäminen (S3)	220 000,00	2 718 000	385 456,10	2 332 543,90	2 718 000,00	0,00	152 204,54	2 870 204,54	537 660,64	2 332 543,90
28.50.15.	Eläkkeet (A)	4 859 835 551,10	4 971 708 000	4 962 121 966,32		4 962 121 966,32	9 586 033,68				
	28.50.15.1. Valtion, kunnan, seurakunnan, yksityisen palveluksen perusteella myönnetty eläkkeet, kuntoutustuet ja perhe-eläkkeet sekä valtionapulaituksen, liikel	4 839 236 692,57	4 950 890 000	4 942 321 658,03		4 942 321 658,03	8 568 341,97				
	28.50.15.2. Kansanedustajien eläkkeet ja perhe-eläkkeet (KPY)	13 140 070,28	13 308 000	12 667 139,72		12 667 139,72	640 860,28				
	28.50.15.3. Valtion eläketurvan piiriin kuuluville henkilöille myönnetty kuntoutusetuudet (KPY)	2 214 120,15	2 515 000	2 442 307,14		2 442 307,14	72 692,86				
	28.50.15.4. Korvaus kunnalliselle eläkelaitokselle (KPY)	5 244 668,10	4 995 000	4 690 861,43		4 690 861,43	304 138,57				
28.50.16.	Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (A)	1 910 066,47	3 399 000	1 449 840,73		1 449 840,73	1 949 159,27				
	28.50.16.1. Ylimääräiset eläkkeet (KPY)	1 102 687,50	1 416 000	1 083 153,50		1 083 153,50	332 846,50				
	28.50.16.2. Eduskunnan kansliatoimikunnan ylimääräiset eläkkeet (EK) (enintään)		9 000				9 000,00				
	28.50.16.3. Korvaus Nokia Oyj:lle (KPY)		10 000				10 000,00				
	28.50.16.4. Korvaus Vapo Oy:lle (KPY)	189 517,51	250 000	188 039,88		188 039,88	61 960,12				
	28.50.16.5. Korvaus Vammass Oy:lle (KPY)	2 342,88	30 000	2 396,28		2 396,28	27 603,72				
	28.50.16.6. Korvaus Lapua Oy:lle (KPY)	209 930,15	50 000	82 274,70		82 274,70	-32 274,70				
	28.50.16.7. Muut korvaukset (KPY)		20 000				20 000,00				
	28.50.16.8. Eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirrot Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään (KPY)	405 588,43	1 614 000	93 976,37		93 976,37	1 520 023,63				
28.50.63.	Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (A)	265 046 966,55	291 139 000	284 576 780,98		284 576 780,98	6 562 219,02				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio–Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.50.95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (A)	19 603 362,68	21 848 000	14 423 130,43		14 423 130,43	7 424 869,57				
28.60.02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (A)		2 500 000				2 500 000,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	8 081 014,01	15 000 000	8 765 248,92		8 765 248,92	6 234 751,08				
28.70.01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)	15 498 000,00	38 197 000	1 838 865,94	36 358 134,06	38 197 000,00	0,00	31 701 153,43	69 898 153,43	12 842 063,21	43 054 441,64
28.70.02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (S3)	4 460 000,00	6 658 319	1 608 478,05	5 049 840,95	6 658 319,00	0,00	1 471 925,98	8 130 244,98	2 766 578,53	5 363 666,45
28.70.05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (S3)	8 134 000,00	53 400 000	28 271 298,48	25 128 701,52	53 400 000,00	0,00	2 779 000,00	56 179 000,00	28 536 542,51	26 812 457,49
28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	8 134 000,00	53 400 000	28 271 298,48	25 128 701,52	53 400 000,00	0,00	2 779 000,00	56 179 000,00	28 536 542,51	26 812 457,49
28.70.20. Tuottavuuden edistäminen (S2)	25 931 000,00	58 003 000		58 003 000,00	58 003 000,00	0,00	36 103 000,00	94 106 000,00	0,00	58 003 000,00
28.70.21. Kansallisen tulorekisterin toteutus (S3)							26 945,55	26 945,55	26 945,55	0,00
28.70.21.2. Kansallisen tulorekisterin toteutus VM							26 945,55	26 945,55	26 945,55	0,00
28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)							211 144,17	211 144,17	0,00	0,00
28.70.23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (S3)	2 617 000,00	692 000	0,00	692 000,00	692 000,00	0,00	2 881 875,54	3 573 875,54	1 408 534,88	2 165 340,66
28.70.40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (S3)	8 100 000,00	12 500 000	10 100 000,00	2 400 000,00	12 500 000,00	0,00		12 500 000,00	10 100 000,00	2 400 000,00
28.80.35. Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle (S3)	0,00	1 060 000		1 060 000,00	1 060 000,00	0,00		1 060 000,00		1 060 000,00
28.89.30. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsinginkaupungin eräiden tehtävien rahoitus (S3)	14 973 000,00	202 892 000	202 891 833,00	167,00	202 892 000,00	0,00		202 892 000,00	202 891 833,00	167,00
28.89.31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (A)		1 860 440 000	1 860 439 999,99		1 860 439 999,99	0,01				
28.90.20. Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen (S3)							278 512,78	278 512,78	0,00	0,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio–Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.90.30.	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (A)	7 696 705 461,00	7 983 800 000	7 983 543 599,00		7 983 543 599,00	256 401,00				
	28.90.30.1. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (KPY)	7 666 705 461,00	7 973 800 000	7 973 543 599,00		7 973 543 599,00	256 401,00				
	28.90.30.2. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen maksamiseen (EK) (enintään)	30 000 000,00	10 000 000	10 000 000,00		10 000 000,00	0,00				
28.90.31.	Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (A)	1 510 915,45	20 400 000	1 050 000,00		1 050 000,00	19 350 000,00				
	28.90.31.2. Valtionosuuksien vähenemisen korvaaminen (EK) (enintään)	2 007,00	400 000				400 000,00				
	28.90.31.4. Kuntarakennelain 16 §:n mukaiset selvityskustannukset ja kuntien yhdistymiselvitykset (EK) (enintään)	108 908,45	10 000 000	0,00		0,00	10 000 000,00				
	28.90.31.5. Kuntarakennelain 56 a §:n mukaiset vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustukset (EK) (enintään)	1 400 000,00	10 000 000	1 050 000,00		1 050 000,00	8 950 000,00				
28.90.32.	Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (S3)	17 000 000,00	10 000 000		10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	27 000 000,00	37 000 000,00	9 785 528,63	19 000 000,00
28.90.35.	Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (K)	2 361 900 030,00	2 749 500 000	2 749 400 018,00		2 749 400 018,00	99 982,00				
28.92.69.	Maksut Euroopan unionille (S3)	2 425 400 000,00	2 605 000 000	2 284 519 700,19	320 480 299,81	2 605 000 000,00	0,00	88 068 368,48	2 693 068 368,48	2 372 588 068,67	320 480 299,81
28.99.95.	Satunnaiset säädöspäätökset (A)		300 000				300 000,00				
28.99.96.	Ennakoimattomat menot (S3)	889 000,00	2 000 000		2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	12 839 000,00	14 839 000,00	0,00	2 839 000,00
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	18 834 200,00	20 273 000	19 042 712,39		19 042 712,39	1 230 287,61	0,00	0,00	0,00	0,00
29.80.16.	Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (A)	18 572 083,60	19 953 000	18 771 068,83		18 771 068,83	1 181 931,17				
	29.80.16.1. Ylimääräisten taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeiden sekä niihin liittyvien perhe-eläkkeiden maksaminen (KPY)	17 820 873,49	18 938 000	17 871 974,36		17 871 974,36	1 066 025,64				
	29.80.16.2. Uudet taiteilijaeläkkeet ja niihin liittyvät perhe-eläkkeet (EK) (enintään)	751 210,11	1 015 000	899 094,47		899 094,47	115 905,53				

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio–Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.90.50.	Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	262 116,40	320 000	271 643,56		271 643,56	48 356,44				
	29.90.50.02. Huippu-urheiluun (KPY)	262 116,40	320 000	271 643,56		271 643,56	48 356,44				
	29.90.50.02.5. Ylimääräiset urheilijaeläkkeet, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	262 116,40	320 000	271 643,56		271 643,56	48 356,44				
	29.90.50.02.5.1. Ylimääräiset urheilijaeläkkeet, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	262 116,40									
33.	Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala		50 000	15 757,77	34 242,23	50 000,00	0,00	42 000,00	92 000,00	57 042,75	34 242,23
33.60.39.	Palvelurakenteen kehittäminen (S3)		50 000	15 757,77	34 242,23	50 000,00	0,00	42 000,00	92 000,00	57 042,75	34 242,23
	33.60.39.08. Lapsistrategia		50 000	15 757,77	34 242,23	50 000,00	0,00	42 000,00	92 000,00	57 042,75	34 242,23
Määrärahatilit yhteensä		18 066 668 958,63	21 094 867 792	20 517 070 764,83	513 135 129,50	21 030 205 894,33	64 661 897,86	219 907 122,80	3 360 238 441,80	2 750 293 166,48	534 141 359,21

2.2 Valtiovarainministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2022 valtuudet						Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2023 TA:ssa						
28.92.00. Lainaliimittijärjestely (2200001)	0	1 083 500	0	1 083 500	0	1 083 500	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet	0	1 083 500	0	1 083 500	0	1 083 500	0	0	0	0	0	0	0
28.92.00. Vakausmaksujen siirto (2200002)	0	3 502 500	0	3 502 500	0	3 502 500	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet	0	3 502 500	0	3 502 500	0	3 502 500	0	0	0	0	0	0	0
28.70.05.1. Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän ICT-muutuskustannukset (2200004)	0	150 000	0	150 000	124 688	25 312	0	24 950	0	99 738	0	0	99 738
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet	0	150 000	0	150 000	124 688	25 312	0	24 950	0	99 738	0	0	99 738
Yhteensä	0	4 736 000	0	4 736 000	124 688	4 611 312	0	24 950	0	99 738	0	0	99 738
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta - korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾ Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta - korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾													

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

2) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."

3) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

4) Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

2.3 Valtiovarainministeriön tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022–31.12.2022		1.1.2021–31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 909 741,10		2 385 771,50	
Muut toiminnan tuotot	2 460 254,70	5 369 995,80	784 683,65	3 170 455,15
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	631 704,33		9 778 990,95	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 495,00		-382 390,00	
Henkilöstökulut	37 242 698,23		36 101 903,13	
Vuokrat	15 855,20		3 407,35	
Palvelujen ostot	20 585 142,74		22 846 534,83	
Muut kulut	2 208 856,13		1 520 550,01	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-257 904,15		-260 437,79	
Poistot	524 798,74	-60 942 656,22	524 798,74	-70 133 357,22
JÄÄMÄ I		-55 572 660,42		-66 962 902,07
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	175 378 398,67		277 367 639,32	
Rahoituskulut	-34 627 415,02	140 750 983,65	-32 327 518,11	245 040 121,21
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	353 512,26		-1 362 020,34	
Satunnaiset kulut	-57 260 933,59	-56 907 421,33	-172 081,68	-1 534 102,02
JÄÄMÄ II		28 270 901,90		176 543 117,12
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	0,00		271 094 341,00	
Siirtotalouden tuotot valtionhallinnolta	1 983 000 000,00	1 983 000 000,00	1 941 100 000,00	2 212 194 341,00
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	10 747 897 943,63		10 020 225 333,26	
Siirtotalouden kulut hyvinvointialuehallinnolle	1 860 439 999,99		0,00	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	8 765 248,92		8 081 014,01	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	11 580 000,00		9 658 720,70	
Siirtotalouden kulut rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	366 687,23		807 378,97	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	146 809 224,00		137 986 362,00	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	4 982 012 726,07		4 878 472 730,52	
Siirtotalouden kulut EU:n toimielimille ja muille elimille	2 372 588 068,67		2 576 411 928,02	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	1 004 480,90		149 294,86	
Muut siirtotalouden kulut	72 921 912,00	-20 204 386 291,41	69 494 160,00	-17 701 286 922,34
JÄÄMÄ III		-18 193 115 389,51		-15 312 549 464,22
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	77 708,47		91 867,42	
Suoritettavat arvonlisäverot	-3 561 498,30	-3 483 789,83	-4 951 136,10	-4 859 268,68
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-18 196 599 179,34		-15 317 408 732,90

2.4 Tase

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	1 530 662,99		2 055 461,73	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 020 188,13	3 550 851,12	1 757 938,98	3 813 400,71
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	1 810 656,05		1 891 431,05	
Rakennusmaa- ja vesialueet	167 994,20		167 994,20	
Rakennukset	9 142 432,27		9 134 705,77	
Rakennelmat	55 390,45		55 390,45	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 059,93	11 178 532,90	2 059,93	11 251 581,40
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	328 273 721,50		405 150 472,30	
Liikelaistosten peruspääomat	672 751 705,85		672 751 705,85	
Liikelaistoksiin muun oman pääoman	1 527 903 188,32		1 527 726 088,73	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	326 000 000,00	2 854 928 615,67	256 000 000,00	2 861 628 266,88
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		2 869 657 999,69		2 876 693 248,99
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	2 057 360,00	2 057 360,00	2 048 865,00	2 048 865,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	51 001 568,38	51 001 568,38	72 465 767,74	72 465 767,74
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	6 735,20		93 840,40	
Siirtosaamiset	40 750,47		271 143 284,78	
Muut lyhytaikaiset saamiset	11 328 077,73		11 690 443,60	
Ennakkomaksut	-51 798 901,38	-40 423 337,98	-78 521 681,17	204 405 887,61
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	-232,31	-232,31	-214,98	-214,98
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		12 635 358,09		278 920 305,37
VASTAAVAA YHTEENSÄ		2 882 293 357,78		3 155 613 554,36

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	6 311 881 313,29		6 311 881 313,29	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-3 184 831 463,73		-3 729 633 158,63	
Pääoman siirrot	17 909 192 480,99		15 862 210 427,80	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-18 196 599 179,34	2 839 643 151,21	-15 317 408 732,90	3 127 049 849,56
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	16 251 147,52		5 196 287,12	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	795 526,65		781 233,13	
Edelleen tilitettävät erät	748 600,70		672 147,18	
Siirtovelat	23 290 932,85		21 606 304,33	
Muut lyhytaikaiset velat	1 563 998,85	42 650 206,57	307 733,04	28 563 704,80
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		42 650 206,57		28 563 704,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		2 882 293 357,78		3 155 613 554,36

3 Valtiovarainministeriön tilinpäätöksen liitteet

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen
 - Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden osalta tilikaudella tehtiin vain yksi kiinteistöomaisuuden siirto Senaatti-kiinteistöille.
- Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Valuutta	Kurssi 30.12.2022
USD	1,0666
SEK	11,1218
AUD	1,5693

Valtiovarainministeriöllä oli ulkomaan valuutan määräisiä eriä, joita Euroopan keskuspankki ei noteeraa, seuraavasti:

Noteeraamaton valuutta	Kurssi 31.12.2022
SDR	0,79813

- Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen
 - Valtiovarainministeriön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a – g §:n mukaisia.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä
 - Hansel Oy:n kirjanpitoarvoa korjattu 327 528,27 eurolla johtuen menneiden tilinpäätösten virheellisestä kirjanpitoarvosta
 - DigiFinland Oy:n 57 000 000,00 euron pääomanpalautuskirjauksia korjattu sekä 20 204 279,07 euron alentaminen sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta korjattu kirjanpitoon, jotka vaikuttaneet yhtiön kirjanpitoarvoon VM:n taseessa

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa
 - Valtiovarainministeriöllä ei ole tarvetta esittää selvityksiä edellistä vuotta koskevista tiedoista.

6. Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa
 - Valtiovarainministeriöllä ei ole tarvetta esittää selvityksiä tilinpäätösvouden jälkeisistä tapahtumista.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.01.01. Valtiovarainministeriön toiminta- menot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	34 158 389,38		27 531 451,71		36 920 151,74				38 161 432,59	
	Bruttotulot	334 389,38		520 151,74		520 151,74				526 904,83	
	Nettomenot	33 824 000,00	36 400 000	27 011 299,97	9 388 700,03	36 400 000,00	0,00	10 623 227,79	47 023 227,79	37 634 527,76	9 388 700,03
28.01.25. Metallirahamenot (Arviomääräraha)	Bruttomenot	9 770 943,34		649 326,44		649 326,44					
	Bruttotulot	2 356 082,50		2 866 325,60		2 866 325,60					
	Nettomenot	7 414 860,84	4 400 000	-2 216 999,16		-2 216 999,16	6 616 999,16				

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukon ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
23. Valtioneuvoston kanslia		179 903,09
Vuosi 2021		179 903,09
4.21.23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausten menot	169 999,96	
4.21.23.01.03.2. Valtioneuvoston Euroopan unionia koskevien horisontaalisten tehtävien palkkausten menot (EK) (enintään)	9 903,13	
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala		715,02
Vuosi 2020		715,02
4.20.33.60.39.08. Lapsistrategia	715,02	
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		75 623 298,00
Vuosi 2020		36 877 776,90
4.20.28.70.01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen	14 001 648,58	
4.20.28.70.20. Tuottavuuden edistäminen	10 172 000,00	
4.20.28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki	211 144,17	
4.20.28.90.20. Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen	278 512,78	
4.20.28.90.32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin	214 471,37	
4.20.28.99.96. Ennakoimattomat menot	12 000 000,00	
Vuosi 2021		38 745 521,10
4.21.28.01.20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus	1 672 241,80	
4.21.28.01.21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	871 000,00	
4.21.28.01.40. Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle	1 441 279,30	
4.21.28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	830 000,00	
4.21.28.70.20. Tuottavuuden edistäminen	25 931 000,00	
4.21.28.90.32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin	8 000 000,00	
Päälukat yhteensä		75 803 916,11
Vuosi 2020		36 878 491,92
Vuosi 2021		38 925 424,19

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

2022	2021
31 440 653,41	29 931 211,19
31 293 017,32	29 335 127,89
0,00	0,00
147 636,09	596 083,30
5 802 044,82	5 402 114,00
5 272 217,24	4 702 377,08
529 827,58	699 736,92
37 242 698,23	35 333 325,19
2 056 552,33	1 888 688,71
0,00	0,00
2 456,27	2 480,00
1 996,27	2 240,00
460,00	240,00

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	Muutos		
	2022	2021	2022–2021
Korot euromääräisistä saamisista	17 647 230,10	23 792 252,20	-6 145 022,10
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	122 731 168,57	217 882 550,40	-95 151 381,83
Liikelaitosten voiton tuloutukset	35 000 000,00	35 000 000,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	692 836,72	-692 836,72
Rahoitustuotot yhteensä	175 378 398,67	277 367 639,32	-101 989 240,65
Rahoituskulut			
	2022	2021	2022–2021
Korot euromääräisistä veloista	14 423 135,95	19 603 362,68	-5 180 226,73
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	20 204 279,07	12 724 155,43	7 480 123,64
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	34 627 415,02	32 327 518,11	2 299 896,91
Netto	140 750 983,65	245 040 121,21	-104 289 137,56

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma 31.12.2022	Lisäys 2022	Vähennys 2022	Lainapääoma 31.12.2021	Pääomamuutos 2022–2021
Yritykset ja asuntoyhteisöt	51 001 568,38	0,00	21 491 199,36	72 465 767,74	-21 464 199,36
Yritykset	51 001 568,38	0,00	21 491 199,36	72 465 767,74	-21 464 199,36
- Julkiset yritykset	51 001 568,38	0,00	21 491 199,36	72 465 767,74	-21 464 199,36
- Yksityiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahalaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Paikallishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionkirkot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euroopan unioni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	51 001 568,38	0,00	21 491 199,36	72 465 767,74	-21 464 199,36

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit	31.12.2022						31.10.2021	
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myynti- oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	21 104	1 024 733,20	81 803,26			42 539,06	1 121 814,24	81 803,26
Aktia Oyj	486	4 966,92	3 645,00			272,16	5 968,08	3 645,00
Elisa Oyj	20 618	1 019 766,28	78 158,26			42 266,90	1 115 846,16	78 158,26
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	104 199 538		328 191 890,49			89 301 912,63		405 068 641,29
Arsenal Oy	20 100		2 000 000,00	100,00	100,0			2 000 000,00
Hansel Oy ¹⁾	46 817		4 468 128,27	65,00	50,1			4 140 600,00
Tyttökoulun Talo Oy	46		77,37	25,99				77,37
HAUS kehittämiskeskus Oy	1 000		2 880 435,20	100,00	100,0			2 880 435,20
Euroopan rahoitusvakaussäätiö ERVV	51 097 174		510 971,74	1,80				510 971,74
Fingrid Oy ²⁾	939		126 103 888,39	28,24	50,1	49 297 500,00		126 103 888,39
DigiFinland Oy ³⁾	33 461		12 795 720,93	100,00	100,0			90 000 000,00
Gasgrid Finland Oy (K-sarja 2 800 001 kpl, A-sarja 50 200 000 kpl)	53 000 001		179 432 668,59	100,00	50,1	10 604 412,63		131 726 077,38
Suomen Kaasuverkko Oy (sulautunut Gasgrid Finland Oy:öön 30.6.2022)			0,00			29 400 000,00		47 706 591,21
Muut osuudet	33		27,75					27,75
Osuuskunta Valkeavesi	33		27,75					27,75
Osakkeet ja osuudet yhteensä	104 220 675	1 024 733,20	328 273 721,50			89 344 451,69	1 121 814,24	405 150 472,30
1) Hansel Oy:n osakkeiden kirjanpitoarvoa korjattu.								
2) valtion omistus yhteensä 53,1 % (ml. Huoltovarmuuskeskus)								
3) DigiFinland Oy palauttanut pääomaa 57 000 000,00 euroa ja alentanut sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa 20 204 279,07 euroa.								
Lisäksi saatu Suomen Pankin voitontuloutusta 26 300 000,00 euroa.								
Lisäksi saatu Pohjoismaiden Investointipankki NIB:n osinkoja 7 086 716,88 euroa.								

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Kirjanpitoarvo 31.12.2021
Senaatti-kiinteistöt	672 751 705,85	672 751 705,85
Peruspääoma	672 751 705,85	672 751 705,85
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	1 853 903 188,32	1 783 726 088,73
Senaatti-kiinteistöt	1 527 903 188,32	1 527 726 088,73
Suomen Kaasuverkko Oy	0,00	256 000 000,00
Gasgrid Finland Oy	326 000 000,00	0,00
Yhteensä	2 526 654 894,17	2 456 477 794,58

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	51 001 568,38	51 001 568,38
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	-232,31	0,00	0,00	-232,31
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	-232,31	0,00	51 001 568,38	51 001 336,07
31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä				
Sektori	Voimassa 31.12.2022	Voimassa 31.12.2021	Muutos 2022–2021	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2022
Yritykset	624 375 000,00	666 900 000,00	-42 525 000,00	11 200 000 000,00
Finnair Oyj <i>Vuoden 2020 lisätalousarvio (152/2020), VNp 20.5.2020¹⁾</i>	540 000 000,00	540 000 000,00	0,00	600 000 000,00
Varustamoyhtiöt ²⁾				600 000 000,00
Viking Line Abp, VNp 15.10.2020 ³⁾	0,00	36 900 000,00	-36 900 000,00	0,00
Tallink Silja Oy, VNp 19.11.2020 ⁴⁾	84 375 000,00	90 000 000,00	-5 625 000,00	90 000 000,00
Energia-yhtiöiden laina- ja takausohjelma ⁵⁾ <i>Vuoden 2022 kolmas lisätalousarvio (824/2022)</i>	0,00	0,00	0,00	10 000 000 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 691 273 264,46	9 970 112 870,00	721 160 394,46	20 000 000 000,00
Finnvera Oyj <i>Finnveran varainhankintaohjelmat, VNp 24.10.2019⁶⁾</i>	10 691 273 264,46	9 970 112 870,00	721 160 394,46	20 000 000 000,00
Pitkäaikaisen varainhankinnan joukkovelkakirjalainojen pääoma (EMTN-ohjelma), VNp 24.10.2019 ⁶⁻⁷⁾	10 134 385 959,00	9 970 112 870,00	164 273 089,00	
Lyhytaikaisen varainhankinnan joukkovelkakirjalainojen pääoma (ECP-ohjelma), VNp 9.9.2021 ⁶⁻⁸⁾	556 887 305,46	0,00	556 887 305,46	
Ulkomaat	7 154 504 237,60	7 074 360 854,47	80 143 383,13	14 456 030 000,00
Euroopan komissio (SURE-tukiväline) <i>Vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 11.6.2020⁹⁾</i>	431 740 250,00	431 740 250,00	0,00	432 000 000,00
Euroopan rahoitusvakausväline (ERVV) <i>Laki Euroopan rahoitusvakausvälineelle annettavista valtioneuvoston takauksista (668/2010), VNp 22.11.2018¹⁰⁾</i>	6 722 763 987,60	6 642 620 604,47	80 143 383,13	13 974 030 000,00
Invest-EU lainaohjelman back-to-back -takaus <i>Vuoden 2022 kolmas lisätalousarvio (824/2022), VNp 1.9.2022¹¹⁾</i>	0,00	0,00	0,00	50 000 000,00
Takaukset yhteensä	18 470 152 502,06	17 711 373 724,47	758 778 777,59	45 656 030 000,00

1) Valtioneuvoston päätöksen 20.5.2020 mukainen enimmäismäärä on 540 000 000 euroa. Takauksen voimassaolon jatkamista koskeva valtioneuvoston päätös 30.6.2022.

2) Vuoden 2020 toinen lisätalousarvio (286/2020). Valtioneuvosto voi myöntää tarvittaessa vastavakuutta vaatimatta valtion takausohjelmasta omavelkaisia takauksia pääomaltaan yhteensä enintään 600 miljoonaa euroa varustamoyhtiöille huoltovarmuuskriittisen rahtiliikenteen liikennöintiin ja ylläpitämiseen koronapandemian aiheuttamassa tilanteessa.

3) Valtion takausvastuu on päättynyt 20.9.2022 lainojen poismaksun myötä.

4) Valtioneuvoston päätöksen 20.11.2020 mukainen enimmäismäärä on 90 000 000 euroa.

5) Vuoden 2022 kolmas lisätalousarvio (824/2022). Valtioneuvosto voi myöntää tarvittaessa laina- ja takausohjelmasta velkakirjalainoja tai omavelkaisia takauksia pääomaltaan yhteensä enintään 10 000 000 000 euroa.

6) Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (18.6.1998/443, muutoksineen) määrittelee enimmäismäärän, jonka puitteissa valtioneuvosto voi myöntää valtioneuvoston takauksen Finnvera Oyj:n lainoille tai lainaohjelmille. Vuoden 2020 alusta voimaan tulleen lakimuutoksen mukaan yhtiöllä saa olla samanaikaisesti valtion takaamien lainojen pääomaa takaisin maksamatta ja lainaohjelmia euromääräiseltä vasta-arvoltaan enintään 20 miljardia euroa. Tällä hetkellä aktiivisiin lainaohjelmiin on myönnetty pitkäaikaisen varainhankinnan EMTN-ohjelman (Euro Medium Term Note) osalta 15 miljardin euron takaus ja lyhytaikaisen varainhankinnan ECP-ohjelman (Euro Commercial Paper) osalta 3 miljardin euron takaus.

7) Finnvera Oyj:n lainaohjelmille myönnetty valtiontakaukset kattavat myös koron- ja valuutanvaihtosopimukset, joiden nimellismäärä 31.12.2022 oli EMTN-ohjelman osalta 10 138 miljoonaa euroa ja ECP-ohjelman osalta 198,2 miljoonaa euroa. Johdannaissopimukset solmitaan kansainvälisen, vakiomuotoisen ns. ISDA-sopimuksen puitteissa ja siihen liitetään luottoriskiä vähentävä vakuusjärjestelyyn liittyvä Credit Support Annex (CSA) -sopimus. Johdannaissopimukset eivät sisälly viitteessä 5 esitettyyn 20 miljardin enimmäismäärään.

8) Valtioneuvosto on 9.9.2021 tekemällään päätöksellä antanut vastavakuuksia vaatimatta valtioneuvoston takauksen Finnvera Oyj:n Euro Commercial Paper -lainaohjelmalle (ECP), jonka puitteissa otettujen lainojen takaisin maksamatta oleva pääoma on enintään kolme miljardia euroa. Takaus annetaan lainaohjelman puitteissa 31.12.2026 mennessä otetuille, takaisinmaksuajaltaan enintään 12 kuukauden pituisille lainoille sekä lainoihin liittyville koron- ja valuutanvaihtosopimuksille sekä muille vastaaville suojausjärjestelyille ja edellä mainituissa sopimuksissa sovituille koroille ja muille ehdoille.

9) Valtioneuvosto on 11.6.2020 tekemällään päätöksellä antanut 432 000 000 euron suuruisen valtioneuvoston Euroopan komission työttömyysriskien lieventämisen tilapäistä tukivälinettä (SURE-väline) varten ottamien lainojen vakuudeksi. Lopulliseen jäsenvaltioiden väliseen takaussopimukseen Suomen takausvastuun enimmäismääräksi kirjattiin 431 740 250 euroa, mutta raportilla käytettävissä olevana enimmäismääränä ilmoitetaan 432 000 000 euroa.

10) Valtioneuvoston päätöksen 22.11.2018 mukainen enimmäismäärä on 7 670 miljoonaa euroa. Enimmäismäärä muodostuu Suomen osuudesta (1,9288 %) Euroopan rahoitusvakausvälineen 241 miljardin euron varainhankintaohjelmasta ja enintään 65 %:n ylitakauksesta. Päätös kattaa myös varainhankinnasta maksettaviksi tulevat korot ja muut kulut.

11) Vuoden 2022 toinen lisätalousarvio (511/2022). Valtioneuvosto voi myöntää vastavakuutta vaatimatta InvestEU-ohjelman jäsenvaltiokohtaista osiota koskevan enintään 50 000 000 euron suuruisen omavelkaisen valtioneuvoston, jäsenvaltion ja EU:n komission välillä solmittavan rahoitusosuussopimuksen vakuudeksi. Valtioneuvoston takauspäätös 1.9.2022 lopullisen sopimuksen mukainen 8 700 000 euroa.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2022	Voimassa 31.12.2021	Muutos 2022–2021	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2022
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	842 542 782,50	774 320 201,90	68 222 580,60	7 875 906 713,23
Suomen Pankki				
<i>Eduskunnan päätös (1273/2011), VNp 18.2.2016, eduskunnan päätös (139/2017), eduskunnan päätös (798/2020), EV 131/2020 vp, VNp 10.12.2020¹²⁾</i>	842 542 782,50	774 320 201,90	68 222 580,60	7 475 906 713,23
<i>Vuoden 2022 neljäs lisätalousarvio (951/2022)¹³⁾</i>	0,00	0,00	0,00	400 000 000,00
Yritykset	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	25 000 000,00
Nammo Vihtavuori Oy <i>Vuoden 2013 neljäs lisätalousarvio (836/2013), VNp 19.12.2013</i>	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	25 000 000,00
Ulkomaat	317 800 000,00	274 983 200,00	42 816 800,00	372 000 000,00
Euroopan investointipankki (EU Covid-19 -takuurahasto) <i>Vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 25.6.2020¹⁴⁾</i>	317 800 000,00	274 983 200,00	42 816 800,00	372 000 000,00
Takuut yhteensä	1 185 342 782,50	1 074 303 401,90	111 039 380,60	8 272 906 713,23
Takaukset ja takuut yhteensä	19 655 495 284,56	18 785 677 126,37	869 818 158,19	53 928 936 713,23

12) Voimassa olevan määrän laskennassa käytetään Suomen Pankin ilmoittamaa ja EKP:n vahvistamaa SDR-kurssia.

13) Valtioneuvosto voi myöntää vastavakuutta vaatimatta enintään 400 000 000 euron suuruisen valtioneuvoston Suomen Pankille Kansainväliselle valuuttarahastolle Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) -rahaston hyväksi myönnettävän kahdenvälisen lainan vakuudeksi siitä mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta.

14) Valtioneuvoston päätöksen 25.6.2020 mukainen enimmäismäärä on 371 158 331,96 euroa. Enimmäismäärä muodostuu Suomen osuudesta (1,52 %) EU Covid-19 -takuurahaston 25 miljardin euron tavoitellusta koosta. Takuun nojalla Euroopan investointipankille voidaan korvata sen yhteyteen perustetusta yleiseurooppalaisesta EU Covid-19 -takuurahastosta pankille aiheutuneita tappioita. Rahaston raportointia on täsmennetty 1.1.2022 alkaen siten, että voimassa olevaksi vastuumääräksi ilmoitetaan Suomen osuus rahaston aktuaalisesta sopimuskannasta kullakin raportointihetkellä. Aiemmin voimassa olevaksi vastuuksi on ilmoitettu takaussopimukseen Suomen osuudeksi kirjattu enimmäismäärä 371 miljoonaa euroa. Per 31.12.2022 vastuumäärä on ennakoarvio, sillä lopulliset vastuutiedot täsmenytävät viiveellä.

Voimassa olevat takaukset ja takuut

Takaukset ja takuut	Voimassa 31.12.2022	Voimassa 31.12.2021	Muutos 2022–2021	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2022
Takaukset yhteensä	18 470 152 502,06	17 711 373 724,47	758 778 777,59	45 656 030 000,00
Takuut yhteensä	1 185 342 782,50	1 074 303 401,90	111 039 380,60	8 272 906 713,23
Takaukset ja takuut yhteensä	19 655 495 284,56	18 785 677 126,37	869 818 158,19	53 928 936 713,23

Sisältävät ulkomaanrahan määräisiä takauksia ja takuita

Takauksen tai takuun saaja	Valuutta	Valuuttamää- räinen vastuu 31.12.2022	Valuuttamää- räinen vastuu 31.12.2021	Valuuttamää- räinen muutos 2022–2021
Finnvera Oyj	SEK	3 500 000 000	3 500 000 000	0
Finnvera Oyj	USD	3 710 000 000	3 500 000 000	210 000 000
Finnvera Oyj	AUD	60 000 000	60 000 000	0
Suomen Pankki	SDR	673 118 382	626 523 382	46 595 000

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätös- päivän kurssi €
Euro (EUR)	14 981 679 237,08	76,22	1
Yhdysvaltain dollari (USD)	3 478 342 396,40	17,70	1,0666
Eryiset nosto-oikeudet (SDR)	842 542 782,50	4,29	0,798913
Ruotsin kruunu (SEK)	314 697 261,23	1,60	11,1218
Australian dollari (AUD)	38 233 607,34	0,19	1,5693
Yhteensä	19 655 495 284,56	100,00	

Muut monivuotiset vastuut**Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset**

€	Talousarviomenot 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarviomenot 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä **
Suomen valtion metallirahavastuu (L metallirahasta 216/1998)*	649 326,44	6 800 000,00	2 600 000,00	2 600 000,00	599 173 489,76	611 173 489,76
Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki IBRD***					1 328 708 044,25	1 328 708 044,25
Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC					0,00	0,00
Kansainvälinen investointitakauslaitos MIGA***					8 687 417,96	8 687 417,96
Euroopan investointipankki EIB					3 364 251 741,00	3 364 251 741,00
Pohjoismaiden Investointipankki NIB					1 483 000 000,00	1 483 000 000,00
Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO					22 265 000,00	22 265 000,00
Euroopan neuvoston kehityspankki CEB					62 039 000,00	62 039 000,00
Euroopan vakausmekanismi EVM					11 118 460 000,00	11 118 460 000,00
Aasian infrastruktuuri- ja investointipankki AIIB ***					232 795 799,74	232 795 799,74
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	649 326,44	6 800 000,00	2 600 000,00	2 600 000,00	18 219 380 492,71	18 231 380 492,71
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	649 326,44	6 800 000,00	2 600 000,00	2 600 000,00	18 219 380 492,71	18 231 380 492,71

* Suomen Pankki on laskenut liikkeelle käyttörahoja yhteensä 583 408 619,76 euroina sekä juhlarahoja 27 764 870,00 euroina. Valtio on metallirahalain (216/1998) nojalla vastuussa em. kolikoista.

** Maksetut määrät koskien kansainvälisiä rahoituslaitoksia on esitetty liitteellä 17.

*** Vasta-arvo laskettu Suomen Pankin 30.12.2022 valuuttakurssilla EUR/USD 1,0666.

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15: Velan muutokset

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Osuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa					
Rahalaitos	1 Merkitty pääoma 31.12.2022 mennessä yhteensä		2 Maksettu pääoma 31.12.2022 mennessä yhteensä		3 Maksettu pääoma 31.12.2022 valuuttakurssien mukaan euroina
	Valuutta		Valuutta		
Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki IBRD	USD	1 417 200 000,00	USD	100 600 000,00	94 318 394,90
Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC	USD	0,00	USD	133 262 000,00	124 940 933,81
Kansainvälinen investointitakaustilasto MIGA	USD	8 687 417,96	USD	2 171 000,00	2 035 439,71
Euroopan investointipankki EIB	EUR	3 693 702 498,00	EUR	329 450 757,00	329 450 757,00
Pohjoismaiden Investointipankki NIB	EUR	1 483 000 000,00	EUR	150 000 000,00	150 000 000,00
Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO	EUR	22 265 000,00	EUR	22 265 000,00	22 265 000,00
Euroopan neuvoston kehityspankki CEB	EUR	62 039 000,00	EUR	7 747 000,00	7 747 000,00
Euroopan vakausmekanismi EVM	EUR	11 118 460 000,00	EUR	1 434 640 000,00	1 434 640 000,00
Aasian infrastruktuuri- ja investointipankki AIIB	USD	248 300 000,00	USD	62 100 000,00	58 222 388,90
Yhteensä					2 223 619 914,32

Summien selitykset:

1 Merkityt osuudet (callable capital) laitokseen liittymisestä alkaen vuoden 2022 loppuun saakka.

2 Maksetut osuudet (paid-in) laitokseen liittymisestä alkaen vuoden 2022 loppuun saakka.

3 Maksettujen osuuksien kumulatiivinen arvo euroina vuoden 2022 kurssien mukaan, EUR-USD: 1,0666 (Suomen Pankki 30.12.2022).

Liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 18.

4 Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28.2.2023

Annika Saarikko
Valtiovarainministeri

Sirpa Paatero
Kuntaministeri

Juha Majanen
Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvierasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-273-4 (pdf)

Maaliskuu 2023